

Univerzita Hradec Králové

Fakulta informatiky a managementu

Katedra rekreologie a cestovního ruchu

**Možnosti turismu a rekreace v Katalánsku ve vztahu
k současné politické situaci**

Bakalářská práce

Autor: Kristýna andrlová

Studijní obor: Management cestovního ruchu

Vedoucí práce: doc. PaedDr. Jiří Štýrský, CSc.

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto bakalářskou práci vypracovala pod vedením vedoucího bakalářské práce samostatně a uvedla jsem všechny použité prameny a literaturu.

V Hradci Králové 4. 8. 2015

Kristýna andrlová

Poděkování

Děkuji vedoucímu práce doc. PaedDr. Jiřímu Štýrskému, CSc. za cenné rady a náměty při tvorbě bakalářské práce.

Anotace

Bakalářská práce *Možnosti turismu a rekreace v Katalánsku ve vztahu k současné politické situaci* se zabývá současnou politickou situací v Katalánsku. Jejím hlavním cílem bylo zjistit, do jaké míry toto politické klima ovlivňuje možnosti turismu a rekreace v destinaci.

Kromě rozsáhlého studia stávající literatury a aktuálních událostí odehrávajících se v Katalánsku autorka provedla dotazníkové šetření. Dotazována byla jak česká tak španělská veřejnost. Výsledky výzkumu potvrdily některé hypotézy stanovené na počátku výzkumu, ale také přinesly některá zcela nová zjištění.

Práce tak utvořila kompletní soubor informací o destinaci Katalánsko na poli cestovního ruchu, a to vzhledem k tamní současné politické situaci, aktuálním trendům v turismu a uplatnitelným nástrojům při realizaci produktů CR českými cestovními kancelářemi.

Klíčová slova: Katalánsko, politická situace, separatismus

Annotation

This bachelor thesis, *Possibilities of tourism and recreation in Catalonia, considering current political situation*, pursues current political situation in Catalonia. It's main goal is to find out how much did the current political state affect possibilities of tourism and recreation in this destination.

Apart from extensive study of available publications and current affairs happening in Catalonia, author accomplished questioning of Czech and Spanish people. Results of the survey confirmed some of the hypothesis stated earlier, meanwhile some new findings were ascertained.

Thus the complete summary of information about Catalonia was completed in terms of tourism. This summary includes figures of current political situation and trends in tourism; as well as tools enabling creation of new products in tourism, applicable by Czech travel agencies in the future.

Key words: Catalonia, political situation, separatism

Obsah

Úvod.....	1
1 Cíle a metodika práce	2
1.1 Cíle.....	2
1.2 Hypotézy.....	3
2 Metodika.....	4
2.1 Literární rešerše	6
3 Teoretická část.....	8
3.1 Vymezení základních pojmů a teoretických	8
východisek práce.....	8
3.1.1 Cestovní ruch, turismus.....	8
3.1.2 Příjezdový a výjezdový cestovní ruch.....	9
3.1.3 Rekrece	10
3.1.4 Destinace cestovního ruchu.....	10
3.1.5 Atraktivita cestovního ruchu.....	11
3.1.6 Politika	11
3.1.7 Národ	12
3.1.8 Nacionalismus	13
3.1.9 Separatismus	13
3.1.10 Autonomie.....	14
3.1.11 Dotazování	14
4 Hlavní část.....	15
4.1 Základní geografický rámec	15
4.1.1 Katalánsko jako součást Španělska.....	15
4.1.2 Katalánsko jako autonomní společenství.....	16
4.1.2.1 Přírodní poměry.....	16

4.1.2.2	Vybrané atraktivity cestovního ruchu.....	18
4.1.2.2.1	Města Katalánska.....	18
4.1.2.2.1.1	Barcelona	18
4.1.2.2.1.2	Girona	20
4.1.2.2.1.3	Lleida	20
4.1.2.2.1.4	Tarragona.....	20
4.1.2.2.2	Pobřeží Středozemního moře (Costy).....	21
4.1.2.2.2.1	Costa Brava.....	21
4.1.2.2.2.2	Costa Barcelona	22
4.1.2.2.2.3	Costa Daurada	22
4.1.2.2.3	Pyreneje	23
4.1.2.2.4	Vnitrozemí.....	23
4.1.2.3	Dopravní dostupnost.....	24
4.1.2.4	Historie a kultura.....	26
4.1.2.4.1	Historie.....	26
4.1.2.4.2	Národ.....	28
4.1.2.4.3	Jazyk	29
4.1.2.4.4	Společenský život.....	29
4.1.2.4.5	Slavnosti.....	30
4.1.2.4.6	Umění.....	31
4.1.2.4.7	Kuchyně.....	31
4.1.2.5	Hospodářství	32
4.1.2.5.1	Cestovní ruch	33
4.2	Současná politická situace v Katalánsku.....	34
4.2.1	Katalánský nacionalismus a tendence	35
	k separatismu	35

4.2.2	Regionální nerovnosti	36
4.2.3	Asymetrie španělského politického systému.....	37
4.2.4	Politický systém v Katalánsku.....	38
4.2.5	Současnost	38
4.2.6	Dopady případného osamostatnění Katalánska.....	39
4.3	Podpora a současné trendy v turismu	41
4.3.1	Aktuální situace	41
4.3.1.1.1	Podpora turismu centrální vládou Španělska	41
4.3.2	Podpora turismu katalánskou vládou.....	42
	Generalitat.....	42
5	Praktická část	44
5.1	Dotazník pro českou veřejnost	45
5.2	Dotazník pro Španěly/Katalánce	53
5.3	Závěry dotazníkového šetření.....	58
6	Závěry a doporučení	60
7	Zdroje.....	62
7.1	Tištěné zdroje	62
7.2	Ostatní zdroje.....	63
7.3	Seznam obrázků.....	69
7.4	Seznam grafů.....	69
8	Přílohy	71
8.1	Dotazník pro českou veřejnost	71
8.2	Dotazník pro Španěly/Katalánce	73
8.2.1.1	Dotazník v originálním znění (španělsky)	75
8.3	Slovní odpovědi na některé otázky dotazníků.....	77
8.4	Zadání k závěrečné práci.....	82

Úvod

Bakalářská práce s názvem *Možnosti turismu a rekreace v Katalánsku ve vztahu k současné politické situaci* se zabývá vlivem politické situace v Katalánsku, jakožto destinaci cestovního ruchu. V práci je zohledněno několik faktorů, a to smýšlení samotných Katalánců, obyvatel ostatních částí Španělska a v neposlední řadě názor české veřejnosti na dění v destinaci.

Touha Katalánců po oddělení od zbytku Španělského království přetrvává z dávné historie. V posledních letech se však díky ekonomické krizi tato snaha projevila ještě markantněji. Důvodem je především silná národní identita, rozdíly v kultuře, jazyku a také rozdíly ekonomické.

Katalánsko, se jako destinace cestovního ruchu, dostalo do povědomí cestovatelů již v 18. Století. Od této doby byla tvořena infrastruktura cestovního ruchu, která se dnes nachází na špičkové úrovni. Především katalánské pobřeží a pohoří Pyrenejí jsou vyhledávané turisty nejen z Evropy, ale celého světa. Katalánsko má co nabídnout každému cestovateli, od poklidného venkova, malebných lagun a přímořských letovisek až po pulzující metropoli s nesčetnými kulturně-historickými památkami.

Díky tříměsíčnímu pobytu v Katalánsku měla autorka práce možnost zachytit atmosféru a dění v destinaci. Na základě studia odborné literatury, informací získaných z webových stránek organizací cestovního ruchu a dat z oficiálních statistik bylo možné současně s provedením výzkumu dojít k jistým závěrům, týkajících se vlivu současné politické situace v zemi na možnosti turismu a rekreace.

1 Cíle a metodika práce

1.1 Cíle

Hlavním cílem této bakalářské práce je zjistit, jakým způsobem a do jaké míry současná politická situace v Katalánsku ovlivňuje tamní příjezdový i výjezdový cestovní ruch. Dílčím cílem je objasnění problematiky tamní současné politické situace a zjištění jejích dopadů na cestovní ruch v destinaci, a to jak z pohledu přijíždějících návštěvníků, tak i z pohledu obyvatel Katalánska, vyjíždějících do ostatních částí Španělska.

Práce se tedy zpočátku v teoretické části zabývá vymezením několika základních a v práci klíčových pojmů. Následuje objasnění některých teoretických východisek na poli cestovního ruchu, jež tvoří základ pro zpracování následující hlavní části.

Tuto část uvádí neopomenutelné představení autonomního společenství Katalánska jako destinace cestovního ruchu. Následuje objasnění současné politické situace ve společenství. Zohledněny jsou jak historická východiska, tak kulturní rozdíly a v neposlední řadě i socioekonomické aspekty, jež všechny dlouhodobě podněcují nálady vyvolávající touhu po oddělení od Španělského království a vytvoření autonomního nezávislého Katalánského státu.

Součástí praktické části práce je dotazníkové šetření, které je zaměřené na percepci Katalánska jako destinace pro turismus a rekreaci v kontextu současné politické situace. Dotazována je jak česká veřejnost, tak obyvatelé Španělska a Katalánska.

Na základě informací zpracovaných z četných publikací a dat, získaných dotazníkovým šetřením je výstupem práce zhodnocení vlivu politického smýšlení Katalánců a jeho projevů na cestovní ruch v destinaci. Nechybí ani zhodnocení výsledků výzkumu ve vazbě na následující hypotézy.

1.2 Hypotézy

Níže čtenář nalezne zkoumané hypotézy, které byly základem pro položení mnoha otázek, zodpovězených především na základě provedení dotazování, studia příslušné literatury a také osobní zkušenosti autorky při pobytu v destinaci. Tyto hypotézy napomáhají analyzovat podstatu situace, a to jak současnou politickou atmosféru, tak i její vliv na turismus a rekreaci v destinaci a jejich rozvoj.

Kultura, jazyk a samotný trend katalánského nacionalismu činí destinaci odlišnou od ostatních částí Španělska. Dává prostor vzniku nových produktů, odlišujících Katalánsko, a tudíž rozvoji turismu a rekreace.

Současná politická situace v zemi negativně ovlivňuje interakci mezi katalánským parlamentem a španělskou vládou. Může tedy negativně působit i na organizaci a podporu cestovního ruchu v rámci Španělska.

Hraje důležitou roli v návštěvnosti destinace samotná poloha a dobrá dopravní dostupnost Katalánska?

Současná politická situace negativně ovlivňuje výjezdový i příjezdový cestovní ruch v rámci Španělska, jelikož Katalánci nemají vůli cestovat do jiných španělských společenství a Španělé naopak do Katalánska.

Současná politická situace v Katalánsku nijak významně neovlivňuje vnímání destinace turistou ze zahraničí, a tudíž ani příjezdový cestovní ruch.

2 Metodika

Jak už bylo zmíněno výše, je bakalářská práce rozdělena do dvou základních částí, a to do teoretické a praktické. Metodika zpracování spočívá především ve vyhledávání potřebných zdrojů informací, jejich třídění, hodnocení relevance a v neposlední řadě jejich samotném užití v kontextu ústředních otázek celé práce.

V teoretické části jsou tedy vymezeny všechny klíčové pojmy a teoretická východiska, jež umožní čtenáři proniknout do problematiky tématu práce. Jako zdroj informací slouží několik odborných publikací, jež společně poskytují možnost uchopit konkrétní téma z více různých úhlů pohledu. V některých případech se liší, ale většinou se navzájem doplňují či na sebe navazují.

Hlavní část práce je vypracována o poznání více metodami. Ústředním zdrojem informací je již zmíněné dotazníkové šetření, které umožňuje vyobrazit zkoumaný jev pomocí aktuálních dat, získaných z několika různých souborů dotazovaných. Konkrétně jde o českou veřejnost, obyvatele Španělska a Katalánska.

Hlavním důvodem dotazování bylo zjišťování osobních preferencí návštěvníků, a to i potenciálních, a obyvatel Španělska a Katalánska v kontextu současné politické situace v destinaci a tudíž zjištění vlivu této situace na tamní možnosti turismu a rekreace.

Otázky položené v dotaznících napomohly potvrzení a vyvrácení výše uvedených hypotéz. Hlavní otázkou bylo, zdali a do jaké míry současná politická situace v Katalánsku ovlivňuje rozhodování turisty o návštěvě destinace. Také bylo zjišťováno, jakou roli hraje samotná poloha společenství při tomto rozhodovacím procesu. V neposlední řadě byl český turista tázán, jestli vnímá rozdíly mezi kulturou Katalánska a Španělska, a tedy zda by bylo vhodné této percepce využít pro rozvoj příjezdového cestovního ruchu destinace. Nebyl opomenut ani názor obyvatel Katalánska v souvislosti s výjezdovým cestovním ruchem do ostatních částí Španělska. Obyvatelé Španělska zase byli dotazováni, zdali má politická situace v zemi vliv na jejich preference při volbě dovolené, konkrétně jestli rádi navštěvují Katalánsko. Oba dotazníky

byly vytvořeny pro online dotazování. Pro rozdání a navrácení dotazníků bylo použito sociálních sítí a elektronické pošty.

Data, které nebylo možné získat dotazníkovým šetřením, autorka čerpala z oficiálních publikací Katalánského statistického úřadu (IDESCAT) španělského statistického úřadu (INE) a organizací cestovního ruchu v Katalánsku (ACT). Ta posloužila zejména k zjištění trendu podpory cestovního ruchu v Katalánsku španělskou a katalánskou vládou, a to především porovnáním oficiálních údajů o výši finanční podpory a jiné podpory.

Neméně podstatnou složkou práce je využití literatury zabývající se národem Katalánců a oficiálních webových portálů organizací cestovního ruchu Katalánska. Samozřejmě je též využito cenných informací z několika turistických průvodců. Tyto publikace poslouží hlavně k popsání předpokladů cestovního ruchu destinace. Dále byla provedena analýza několika případových studií, zabývajících se různými aspekty separatismu a národního cítění Katalánců.

V závěru práce nechybí popsání a zhodnocení poznatků zjištěných výzkumem. Odpovědi respondentů též posloužily k vypracování doporučení jak pro české cestovní kanceláře, tak i pro agenturu cestovního ruchu Katalánska (ACT).

2.1 Literární rešerše

Jelikož se práce prolíná několika různými oblastmi, bylo pro zpracování tématu nutné použít značný počet titulů. Při vymezení pojmů v teoretické části spojených s cestovním ruchem autorka několikrát čerpala informace z titulu *Geografia cestovního ruchu* (Mariot, 1983). Navzdory tomu, že byla kniha vydána v roce 1983, je stále cenným zdrojem informací a mnoho odborníků na poli cestovního ruchu z ní vychází. autor tehdy přišel se svým pokrokovým funkčně-chronologickým členěním předpokladů cestovního ruchu, jež se stalo základem pro zkoumání potenciálu cestovního ruchu destinace.

Další knihou, která pomohla vysvětlit pojmy stěžejní pro práci v cestovním ruchu je *Udržitelnost cestovního ruchu* (Pásková, 2009). autorka knihy se ve svých publikacích orientuje právě na problematiku udržitelnosti cestovního ruchu a cestě k němu. autorka práce také získala informace z novější publikace *Cestovní ruch – podnikatelské principy a příležitosti v praxi* (Ryglová, Burian, Vajčnerová, 2011), která přináší jisté aktualizace k poznatkům publikovaným dříve. Další použitou knihou byla publikace s názvem *Cestovní ruch: soubor studijních materiálů* (Ryglová, 2009).

V neposlední řadě byly hlavně pro zpracování teoretické části použity následující tituly, encyklopedie a slovník zabývající se pojmy v cestovním ruchu. Primárně byl využit *Výkladový slovník cestovního ruchu* (Zelenka, Pásková, 2011), který obsahuje vysvětlení k veškerým pojmům na poli cestovního ruchu. Poté byla také použita *Malá encyklopedie cestovního ruchu: vybrané pojmy v češtině a angličtině, definice, zkratky* (Čech, 1998). Kombinací těchto titulů bylo dosaženo širšího pochopení dané problematiky.

Pro vysvětlení pojmů jako politika, národ, nacionalismus, separatismus a autonomie bylo též zapotřebí čerpat informace z publikace *Encyklopedie politiky* (Žaloudek, Hulicius, 2004) a také *Encyklopedie ekonomických a právních pojmů pro školy i veřejnost* (Petrželová, 2007).

V hlavní části práce autorka postupovala v členění informací o Katalánsku podle publikace *Geografie cestovního ruchu Evropy a světa: úvod do geografie, geogra-*

fie světového hospodářství, geografie cestovního ruchu Evropy a světa, komparativní geografie a ekonomika: zdroje a možnosti destinací Evropy a dalších světadílů s důrazem na působení genia loci a zážitkovou turistiku (Štýrský, 2009). Velice důležitým zdrojem informací pro zpracování historie katalánského národa byl čtvrtý svazek encyklopedie *Encyclopedia of the stateless nations: ethnic and national groups around the world* (Minahan, 2002).

V další části práce, zabývající se aktuální politickou situací v Katalánsku a důvody stávajících problémů, autorka analyzovala tři případové studie zabývající se danou problematikou a to, *Katalánsko a snaha o nezávislost: faktory ovlivňující separatismus Katalánců* (Sládková, 2014); dále *Geografické a socioekonomické aspekty separatismu ve Španělsku* (Lepič, 2012) a v neposlední řadě *Ekonomické dopady osamostatnění Katalánska* (Coufalová, 2014).

Cenným zdrojem informací o samotných atraktivitách cestovního ruchu byla celá řada turistických průvodců a publikací o Španělsku či konkrétně Katalánsku, jež umožnily vzájemné doplnění informací o destinaci. Další informace týkající se především aktuálních dat a statistik autorka čerpala z webových stránek *Statistického úřadu Katalánska* (Institut d'Estadística de Catalunya, ©2015), *Statistického úřadu Španělska* (Instituto Nacional de Estadística, ©2015), oficiálního webu katalánské vlády *Generalitat* (Generalitat de Catalunya, ©2015) a *agentury cestovního ruchu pro Katalánsko* (Agència Catalana de Turisme, ©2015) a jejich online publikací.

Publikací, která se stala vzorem při tvorbě formální stránky bakalářské práce je *Úvod do tvorby empirických prací pro cestovní ruch* (Jašíková, Trousil, 2009), s nespočtem rad a pokynů pro metodologii zpracování empirických prací.

3 Teoretická část

3.1 Vymezení základních pojmů a teoretických

východisek práce

Obsahem teoretické části je vymezení několika klíčových pojmů, se kterými se ve studii nejvíce pracuje. Cílem této části je přiblížit čtenáři teoretická východiska, která slouží k hlubšímu pochopení tématu práce a také upozornit a kde bylo těchto pojmů v práci využito. Zprvu jsou vymezeny základní pojmy jako cestovní ruch, turismus a rekreace. Dále jsou specifikovány pojmy destinace a atraktivita cestovního ruchu. V neposlední řadě autorka vymezuje pojmy politika, národ, nacionalismus, separatismus a autonomie a nakonec pojmy dotazníkové šetření a obsahová analýza, jelikož tyto dvě metody byly použity při výzkumu.

3.1.1 Cestovní ruch, turismus

Cestovní ruch (dále jen CR) je stěžejním pojmem pro celou bakalářskou práci. Prolíná se téměř všemi uvedenými tématy a nelze tedy opomenout jeho vysvětlení. Definic pro CR lze v odborné literatuře najít mnoho. Obecně se liší pohledem konkrétních disciplín. Mariot (1983:10) cestovní ruch popisuje jako „*složitý sociálněekonomický jev, který není možné určit jednoznačně*“. Jde podle něj o „*osobitý druh migrace obyvatelstva, který studuje demografie, geografie a právní vědy*“, které jej označují jako „*odvětví ekonomiky, které je jednou ze sfér uspokojování sociálněkulturních potřeb obyvatelstva*“ a z hlediska geografie pak jde o „*způsob trávení volného času mimo místo trvalého bydliště*“.

Podle Páskové (2009:29) lze CR popsat z hlediska ekonomického „*jako specifickou formu spotřeby, přičemž výdaje s ní spojené jsou realizovány mimo místo daňové příslušnosti cestující osoby*“, geograficky pak jako „*pohyb a pobyt lidí mimo jejich obvyklé prostředí*“. Z pohledu sociologie zase jde o „*specifickou formu uspokojování lidských potřeb, jako je potřeba odpočinku, poznání, seberealizace, sebezdokonalování a společenského styku*“ (Pásková, 2009:30).

AIEST (Mezinárodní sdružení expertů cestovního ruchu) CR popisuje jako „*souhrn jevů a vztahů, které vyplývají z cestování nebo pohybu osob, přičemž místo pobytu není trvalým místem bydlení a zaměstnání*“ (Ryglová, Burian, Vajčnerová, 2011:18). Nejčastěji je ale používána definice UNWTO (United Nations World Tourism Organization – Světová organizace cestovního ruchu), která říká, že jde o „*aktivitu osob cestujících do míst mimo jejich obvyklé prostředí, nebo pobývajících v těchto místech ne déle než jeden rok za účelem trávení volného času, obchodním jednáním či jiným účelem*“ (Pásková, 2009:28).

CR lze tedy specifikovat jako komplexní společenský jev vycházející z činnosti osob, jež se prostřednictvím cestování rozhodly uspokojit potřebu trávení volného času mimo své bydliště, ne za účelem výdělku peněz a po dobu kratší než 1 rok.

CR také někdy bývá označován jako *turismus*. Tento termín je odvozen od anglického slova *tourism* (Zelenka, Pásková, 2011:295). V současnosti se stává stále více používaným a nahrazuje někdy nepřesné výrazy jako *turistika*, která je podle Ryglové (2009:12) „*pouze podmnožinou CR, spojenou s pohybovou aktivitou účastníků CR*“

3.1.2 Příjezdový a výjezdový cestovní ruch

Jelikož se práce zabývá také zjištěním, jakým způsobem současná politická situace v Katalánsku ovlivňuje tamní příjezdový i výjezdový CR, je nezbytné dané pojmy přesněji specifikovat. Pásková a Zelenka (2011:234-319) charakterizují příjezdový CR jako „*CR do dané země realizovaný obyvateli jiných zemí*“ a výjezdový CR jako „*CR obyvatel dané země, realizovaný cestou do jiných zemí*“. Pro příjezdový CR se také používá termín *aktivní CR*, či *incoming* a pro výjezdový CR termín *pasivní CR* či *outgoing* (Zelenka, Pásková, 2011). Mariot (1983:22) také uvádí, že „*aktivní CR je zdrojem deviz, kdežto pasivní CR odčerpává valuty státu, ke kterému se váže*“.

Obecně je tedy možné příjezdový CR charakterizovat jako CR návštěvníků ze zahraničí do dané země a výjezdový CR jako CR občanů dané země do zahraničí.

3.1.3 Rekrece

S pojmem rekreace se čtenář setká v praktické části práce, kde je diskutován v souvislosti s vybranými atraktivitami CR a také několikrát použit v samotném výzkumu. Podle Páskové a Zelenky (2011:248) lze rekreaci charakterizovat jako „*souhrn odpočinkových činností, provozovaných ve volném čase, a to například o dovolené jako jednu z forem CR*“. V obecnějším pojetí může být charakterizována jako využití volného času, a to i aktivním pohybem, účastí na různých akcích, cestováním a turistikou, kdy výsledkem je regenerace životních sil účastníka. Jednoduše je rekreace definována jako duševní a fyzický odpočinek, zotavení či osvěžení (Čech, 1998).

Od tohoto hesla byl také odvozen pojem rekreační CR, který je charakterizován jako „*forma CR, jejíž účastníci jsou motivováni rekreací*“ a se kterým je dále také pracováno (Zelenka, Pásková, 2011:249). Ve shrnutí lze tedy rekreaci rozumět využití volného času odpočinkovou činností, a to aktivní nebo i pasivní, kdy výsledkem je regenerace těla i ducha a která může být provozována v rámci CR, jako jedna z jeho forem.

3.1.4 Destinace cestovního ruchu

Pojem destinace se mnohokrát objevuje v informativní části praktické části práce i samotném výzkumu, kde je diskutován v souvislosti s tématem konkrétní kapitoly. Slovem destinace bývá obecně označováno místo navštívené účastníkem CR nebo jinými slovy cíl jeho cesty (Zelenka, Pásková, 2011). Pásková (2009:36) destinaci CR definuje jako „*územní celek, který se vyznačuje společným postupem při využívání potenciálu pro rozvoj CR, sdílenou kapacitou území pro tento rozvoj, společným životním cyklem CR a společnými procesy CR*“. Destinaci CR lze tedy chápat jako územní celek, integrovaný na základě destinačních procesů.

Destinace CR může být tedy charakterizována jako územní celek, který se vyznačuje určitou fyzickou podobností a který je chápán v souvislosti s CR jako organizmus, v rámci něhož probíhá interakce a koordinační procesy mezi destinačním managementem i dalšími organizacemi a účastníky CR.

3.1.5 Atraktivita cestovního ruchu

Se slovem atraktivita se čtenář několikrát setká především v informativní části hlavní části práce ale i v samotném výzkumu. Pásková a Zelenka (2011:26) atraktivitu CR popisují jako „*zajímavou součást přírody, sportovní, kulturní nebo společenský objekt, kulturní, sportovní, společenskou nebo jinou událost, přitahující účastníky cestovního ruchu*“. Čech (1998:9) shodně atraktivitu CR popisuje jako „*přírodní či lidskou činností vytvořenou pozoruhodnost nebo společenskou, kulturní apod. událost, vyvolávající zájem účastníků CR o návštěvu určitého místa či území*“. Jednoduše lze tedy atraktivitu CR popsat jako místo, jev či událost, která svou jedinečností přitahuje účastníky CR.

Atraktivitu lze dělit z několika různých hledisek. Přirozeně jsou členěny na přírodní a společenské, dále pak na hmotné (přírodní úkazy a historické objekty) a nehmotné (*genius loci, společenské události apod.*). Existují však i další pojetí, a to například členění z hlediska míry významu na atraktivitu mezinárodního, národního a místního významu (Zelenka, Pásková, 2011).

Někdy dochází k nedorozumění záměnou termínu za atrakci CR. Ta však představuje atraktivitu CR, záměrně vytvořenou či inscenovanou k přilákání návštěvníků, a tím dosažení většího zisku. Pojem atraktivita CR může být tedy chápán různými způsoby. Obecně ale platí, že jde o místo, objekt či jev, který je motivem návštěvy účastníka CR (Zelenka, Pásková, 2011).

3.1.6 Politika

Jelikož se práce zabývá vlivem současné politické situace na CR v Katalánsku, je nezbytné vysvětlit, co pojem politika znamená. Samotné slovo má původ v řečtině, *politiké* totiž znamená umění řídit stát. Žaloudek a Hulicius (2004:352) tak politiku vysvětlují jako „*proces, v němž lidé s odlišnými názory a zájmy dosahují kolektivních rozhodnutí, jež jsou pak pro ně závazná*“.

Mezi základní politické postupy pak patří přesvědčování, vyjednávání a dosahování konečného rozhodnutí, kterého může být dosaženo jak autoritativním tak de-

mokratickým způsobem. Politické rozhodnutí musí být vždy závazné a vynutitelné, proto je politika závislá na autoritě a moci (Žaloudek, Hulicius, 2004).

Petrželová (2007:153) zase politiku chápe jako „*oblast obecných státních záležitostí a také jako vědu o vnitřních a zahraničních cílech a úkolech státu*“ či pojmem rozumí „*aktivní účast občanů ve státním životě*“. Politiku lze tedy chápat jako proces kolektivního rozhodování, kdy tato rozhodnutí jsou pak pro rozhodující komunitu závazná.

Také politika je zkoumána z různých hledisek. Vzhledem k tématu práce je nutné zmínit politiku daňovou, která jako součást finanční politiky zahrnuje otázky vlivu výše a způsobu zdanění na ekonomii a politiku. Blízká je pak i politika fiskální (rozpočtová), která řídí dynamiku národního důchodu, zaměstnanosti, investic a celkové produkce, a to prostřednictvím státního rozpočtu. Hlavním nástrojem fiskální politiky jsou pak právě daně. Přístupy k provádění fiskální politiky se různí v závislosti na politickém systému země. Hospodářskou politikou se rozumí souhrn zásad, metod a rozhodnutí, které ovlivňují ekonomický proces v zemi. Politika se však provádí i v oblasti kultury, a to od její podpory až po její regulaci či potlačení, kdy opět záleží na politickém systému. Národnostní politika se pak zabývá ochranou práv národnostních menšin, kde ústřední roli hraje jazyk dané menšiny (Žaloudek, Hulicius, 2004). Jak tvrdí Žaloudek a Hulicius (2004:290), „*moderní státy jsou sice založeny na principu občanském, většina států však vznikla původně na principu národnostním a problematika národností v nich patří stále k aktuálním politickým otázkám*“, což je ostatně ústředním tématem práce. avšak všechny tyto oblasti politiky úzce souvisí s probíraným tématem a je nutné je vnímat jako důležitý faktor současného politického dění v Katalánsku.

3.1.7 Národ

V návaznosti na předchozí text a vzhledem k opětovnému použití termínu v průřezu celé práce je nezbytné definovat pojem národ. Žaloudek a Hulicius (2004:281) ho vysvětlují jako „*historicky vzniklou pospolitost lidí, vytvořenou vlivem komplexu faktorů (geografických, kulturních, politických, ekonomických a jazykových)*,

kteřá má vůli národovorné faktory rozvíjet, resp. ubránit, kdy většina národů obývá určité vymezené území“. Jednodušeji je možné národ popsat jako skupinu lidí, jež spojuje stejný jazyk, hodnoty, kultura a kteří většinou obývají stejné území.

Postupem času z kmenů vznikaly národnosti a poté celé národy, které se uskupily v rámci států. V některých případech nedošlo k vytvoření národního státu, jež je státem jednoho národa a jehož politické hranice se více méně shodují s hranicemi etnickými (Žaloudek, Hulicius, 2004). Tak bylo dáno vzniku mnoha konfliktů, jako je tomu například právě v Katalánsku.

3.1.8 Nacionalismus

Tento termín je jedním z ústředních v průřezu celé práce. Jelikož představuje podstatnou vlastnost katalánského národa, je tedy i předmětem výzkumu práce. Objevuje se snad ve všech kapitolách praktické části a je mnohokrát diskutován. Pásková a Zelenka (2011:187) jej charakterizují jako *„postoj jednotlivce, hnutí nebo státu, v němž je hlavní myšlenkou, motivací jednání či cílem politiky prosazení zájmu vlastního národa“.*

Nacionalismus lze tedy popsat jako vnitřní národní uvědomění, vyznačující se chováním, jehož cílem je ochrana a zachování národa a jeho kultury. S tímto úzce souvisí pojem následující.

3.1.9 Separatismus

Snahy o separatismus se prolínají celou historií katalánského národa. Slovo *separare*, pocházející z latiny, znamená oddělit (Žaloudek, Hulicius, 2004). Žaloudek a Hulicius (2004:408) separatismus popisují jako *„snahu o odloučení části státního území, a to obvykle na etnickém základě“.*

Separatismus tedy může být vnímán jako touha po odloučení z územního uspořádání a to na základě národního citění. Důvody i projevy separatismu se mohou lišit a to vzhledem ke konkrétnímu případu. Jakým způsobem se separatismus projevuje napříč historií katalánského národa, je vysvětleno v hlavní části práce.

3.1.10 Autonomie

Tento pojem se prolíná celou prací, jelikož je jedním jejím z jejích ústředních témat. Již od svého počátku se katalánský národ musel bít a stále bije o svoji autonomii. Samotné slovo vzniklo složením latinského *auto* = samo a *nomos* = zákon (Žaloudek, Hulicius, 2004). Dle Žaloudka a Huliciuse (2004:29) lze autonomii vysvětlit jako „*princip státoprávního uspořádání, podle kterého mají některé části státu právně zaručenou relativní samostatnost, respektive samosprávu*“. autonomní území se vyznačuje vlastními zákonodárnými, správními a soudními orgány (Žaloudek, Hulicius, 2004). autonomie tedy znamená způsob státního uspořádání, kdy daný celek, kterým většinou bývá samostatný národ, se sám spravuje a rozhoduje.

3.1.11 Dotazování

Jelikož dotazování v rámci dotazníkového šetření posloužilo jako hlavní zdroj informací pro účely výzkumu, je nutné tuto metodu alespoň stručně vysvětlit. Pro účely této bakalářské práce bylo dotazování formou elektronických online dotazníků zvoleno jako nejefektivnější vzhledem k hledaným odpovědím na stanovené hypotézy. Jašíková a Trousil (2009:46) dotazník popisují jako nejčastěji používaný nástroj v kvantitativním výzkumu, který umožňuje zjistit potřebné údaje na velkém počtu respondentů.

Samotný dotazník se skládá z několika otázek, které musí být co nejpřesněji formulovány, aby se předešlo případnému nepochopení ze strany respondentů. Otázky mohou mít různé podoby, a to v závislosti na zkoumaném problému a stanovených hypotézách. Odpovědi jsou poté analyzovány a na jejich základě následně vyvozeny závěry vzhledem k původním hypotézám (Jašíková, Trousil, 2009:46).

Jednoduše lze tedy dotazování popsat jako způsob sběru informací od velkého počtu osob, kdy dotazování odpovídají na jednotlivé otázky. Odpovědi na tyto otázky jsou poté souhrnně analyzovány a slouží k vyvození závěrů v souvislosti k předem stanoveným hypotézám.

4 Hlavní část

4.1 Základní geografický rámeček

4.1.1 Katalánsko jako součást Španělska

Španělsko, oficiálně Španělské království, je konstituční monarchií v čele s králem, která se dělí na sedmnáct historicky vzniklých oblastí s určitou mírou vlastní autonomie (Pecold, Pecoldová, 1993:3). Každé společenství rozhoduje prakticky samostatně v oblastech kultury, výchovy a turismu (Kolečko, 2002:24). Poněkud větší míru autonomie, zahrnující uznání vlastního jazyka za oficiální a některá další práva, mají Baskicko, Galicie a právě Katalánsko (The British Broadcasting Corporation, ©2015).

Španělsko se nachází na jihozápadě Evropy a zabírá většinu pyrenejského poloostrova, který tvoří přirozený přechod mezi Evropou a afrikou. Na severu tvoří přirozenou hranici s Francií a andorou Pyreneje, na západě sousedí s Portugalskem a od afriky ho na jihu odděluje Gibraltarský průliv. Součástí Španělského království jsou také Baleárské ostrovy, Kanárské ostrovy a dvě exklávy na pobřeží severní afriky (The British Broadcasting Corporation, ©2015).

Povrch Španělska je velice rozmanitý. Většinu rozlohy země tvoří horské až vysokohorské oblasti. Podnebí je ve vztahu k reliéfu země především kontinentální, mírné až teplé (Štýrský, 2009:61). Pro rekreaci jsou však zejména vyhledávány přímořské a pobřežní oblasti s příjemným subtropickým klimatem (Pecold, Pecoldová, 1993).

Dynamicky se rozvíjející ekonomika Španělska byla silně zasažena celosvětovou ekonomickou krizí v letech 2008 až 2009, z jejíchž následků se vzpamatovává dodnes. Nejvíce zasaženými odvětvími byly obchod s nemovitostmi, stavebnictví a pro zemi stěžejní cestovní ruch. Vláda zavedla úsporná opatření, která vyvolala vlny protestů po celé zemi (The British Broadcasting Corporation, ©2015). Zásadním pro-

blémem zůstává dodnes velmi vysoká nezaměstnanost, která činila v třetím čtvrtletí roku 2014 23,7 % (Instituto Nacional de Estadística, ©2015).

4.1.2 Katalánsko jako autonomní společenství

4.1.2.1 Přírodní poměry

Katalánsko se nachází v severovýchodním cípu Iberského poloostrova (Pecold, Pecoldová, 1993). Svým tvarem připomíná obrácený trojúhelník. Jeho rozloha čítá 31 930 kilometrů čtverečních (Minathan, 2002:402). Na severu tvoří přírodní hranici s Francií pohoří Pyreneje. Ze západu sousedí Katalánsko s dalším španělským společenstvím, a to s aragonskem a v jižním cípu se setkává s Valencií (Pecold, Pecoldová, 1993). Z jihovýchodu omývá jeho pobřeží Středozemní moře. Díky své poloze bylo Katalánsko v minulosti nazýváno mostem mezi Evropou a Středomořím (Garay, Canoves, ©2011).

Obrázek 1: Poloha Katalánska

Zdroj: Folcom (©2008)

Povrch Katalánska tvoří zejména pásy pohoří, nejvyšší Pyreneje či nižší avšak rozsáhlé pohoří Sierra del Montseny, známý Montserrat a další. Hory a kopce postupně přecházejí v úzké nížiny podél celého pobřeží a tvoří dlouhé a široké pláže či menší

laguny, nazývané *costy* (Štýrský, 2009:60). V těchto nížinách lze spatřit změt' menších i větších polí, kde se pěstují různé plodiny, které jsou dále exportovány či například zásobují množství hotelů a restaurací, kterých je po celé délce pobřeží nespočet.

Katalánsko se dále dělí na provincie Barcelona, Girona, Tarragona a Lleida (Černý, Chalupa, Mohaplová, 1997). Provincie Barcelona leží na pobřeží Středomořího moře, kde zaujímá také východní část Costa Dorady. Nejvyhledávanější částí provincie je samotné město Barcelona s nepřeborným množstvím kulturních a historických památek a dále také například atypické horské pásmo Montserrat. Od Pyrenejí až k pobřeží Costa Brava se táhne provincie Girona se stejnojmenným hlavním městem. Je to oblast s velice členitým reliéfem a množstvím architektonických památek. Provincie Tarragona vytváří jižní výběžek Katalánska (Pecold, Pecoldová, 1993). Vládne zde typické středomořské klima, vhodné pro rekreaci na Costa Durada, ale také pro pěstování vinné révy, oliv a pomerančů. Hlavním městem je Tarragona, původní hlavní město římské Hispánie Citerior (Kolečko, 2002). Poslední provincie Lleida zaujímá vnitrozemí Katalánska. Jednou z největších atraktivit území je například údolí arán na severu či historické město Seo de Urgel (Pecold, Pecoldová, 1993).

Pro účely práce ale bylo vybráno členění území podle Katalánské agentury pro cestovní ruch (dále jen aCT). Ta území rozděluje na městské zóny (Barcelonu, Tarragonu, Gironu a Lleidu), pobřeží Středomořího moře (Costa Bravu, Costa Barcelonu a Costa Doradu), Pyreneje (Pyreneje a údolí arán) a vnitrozemí. Toto členění umožňuje lepší poznání regionu právě z hlediska cestovního ruchu a bude tedy dále rozvedeno (Catalunya Convention Bureau, 2014).

Podnebí Katalánska je v porovnání se zbytkem Španělska mírnější, spíše středomořské s horkými léty a mírnými zimami. Průměrné letní teploty se pohybují okolo 28 °C. Někdy však dosáhnou i 38 °C a společně s minimálně 9 hodinami slunečního svitu denně a chladnějšími nocemi (průměrně 15 °C) tvoří perfektní podmínky pro přímořskou rekreaci. Zimy jsou o poznání chladnější s průměrnými teplotami okolo 14 °C. Sněžit začíná většinou v lednu ve vyšších nadmořských výškách (Catalonia Monthly Climate average, 2015). V zimě se tedy návštěvy soustředí především do oblasti Pyrenejí s vhodnými podmínkami pro zimní sporty a přímořská letoviska zůstávají téměř liduprázdná (Baskett, 2013).

4.1.2.2 Vybrané atraktivity cestovního ruchu

Pro větší přehlednost a lepší pochopení byly jednotlivé atraktivity rozděleny do čtyř bloků, které se dále člení. Tyto bloky následují členění dle aCT na městské zóny, a to Barcelonu, Gironu, Lleidu a Tarragonu; dále pak na costly (pobřeží), kam spadají Costa Brava, Costa Barcelona a Costa Dorada. Třetí blok představuje oblast Pyrenej a poslední čtvrtý zahrnuje oblasti vnitrozemské.

4.1.2.2.1 Města Katalánska

4.1.2.2.1.1 Barcelona

Barcelona je hlavním městem Katalánska a také druhým největším městem Španělska. Žijí zde přibližně 4 miliony obyvatel (Kolečko, 2002:45). To je více než polovina populace Katalánska, která k 1. lednu 2015 činila necelých 7,5 milionů obyvatel (Institut d'Estadística de Catalunya, 2015). Barcelona je velice dobře dostupná všemi druhy dopravy. Je centrem v pravém slova smyslu. Není přesně známo, kdy a kým byla založena, ale vždy byla a nadále zůstává důležitým centrem. Nejenže je důležitým přístavem, dopravním uzlem, obchodním a kongresovým centrem, ale návštěvníky láká především svým kulturním bohatstvím (Pecold, Pecoldová, 1993).

Tak jak se Barcelona postupem času rozpínala, vznikaly nové čtvrti s autentickým rázem. Nejpozoruhodnější stopu na barcelonské architektuře zanechal architekt antoni Gaudí. Jeho světské stavby jako Casa Batló, La Pedrera či Park Güell vynikají mezi ostatními budovami jako stavby z jiného světa. avšak dominantou Barcelony se stala jeho nejslavnější Sagrada Família, jejíž stavba byla započata již v roce 1882 a dodnes se dle představ Gaudího dostavuje. Tyto stavby turisty stále uchvacují svojí hravostí a originalitou (Baskett, 2013).

Obrázek 2: Park Güell

Zdroj: autorka

Další neopomenutelnou částí města je historická čtvrť Barri Gòtic, původní osídlení Barcelony (Kolečko, 2002). Největším veřejným prostranstvím v centru je pak Parc de la Ciutadella se sídlem katalánského parlamentu a obří kašnou Cascada od a. Gaudího. Další dominantou města je kopec Tibidabo se starým lunaparkem, odkud lze za dobré viditelnosti spatřit Pyreneje i Mallorku. Také kopec Montjuïc nabízí mnoho atraktivit jako například na vrcholu hrad Castell de Montjuïc a na úpatí Museu Nacional d'Art de Catalunya s nádhernou zpívající fontánou (Baskett, 2013).

Mezi další vyhledávané atraktivity patří například ulice La Rambla s množstvím kaváren, restaurací a barů, ústí v přístavu Port Well. Hned vedle se nachází čtvrť Barceloneta s množstvím barů a restaurací a promenádou Passeig Marítim, vedoucí k modernímu přístavu Port Olímpic (Baskett, 2013). Dále po pobřeží se nalézá konferenční a obchodní centrum Diagonal Mar, které je druhým největším veřejným prostranstvím na světě, hostícím řadu koncertů a festivalů. Tato část se stala centrem noční zábavy s množstvím barů a klubů (Kolečko, 2002).

Odlišnou avšak neméně důležitou atraktivitou je stadion Camp Nou, největší a nejnámější fotbalový stadion na světě, který láká nejednoho návštěvníka. Stadion je sídlem F. C. Barcelona, kterého všichni Katalánci téměř zbožňují, jelikož se za doby Frankovy nadvlády stal jedním ze symbolů katalánské identity (Baskett, 2013).

Barcelona tak přesně vystihuje kulturu Katalánců. Příjemné klima, nesčetné množství kulturních a hlavně architektonických skvostů od předních světových umělců spolu se srdnatou a uvolněnou atmosférou vytváří ideální podmínky pro CR.

4.1.2.2.1.2 Girona

Girona se nachází asi 100 km na severovýchod od Barcelony, 60 km od francouzských hranic a 30 km od Costy Bravy. Je snadno dostupná, neboť se zde nachází letiště a město protíná jak dálnice táhnoucí se podél pobřeží, tak trať vlaku i rychlovlaku TGV z Francie (Catalunya Convention Bureau, 2014).

Girona bývala důležitým obchodním centrem Katalánska a tedy má vskutku co nabídnout, co se týče kulturně historických památek. Středověké centrum města Barri Vell na kopci je obeháno vysokou hradbou, která je spojena se stezkou Passeig de la Muralla po které se dá přejít až do novější části města (Baskett, 2013). Zdejší skvosty jako například barevné domy Casas del Onyar podél řeky Riu Onyar, katedrála s druhou nejširší lodí na světě, basilika sv. Felixe nebo jedna z nejzachovalejších židovských čtvrtí v Evropě jsou místy, jež celoročně přitahují velké množství turistů (Catalunya Convention Bureau, 2014).

4.1.2.2.1.3 Lleida

Lleida se nachází ve vnitrozemí, západně od Barcelony, směrem na aragonskou Zaragozu. Je také snadno dostupná rychlovlakem TGV ale i letadlem, a to díky vlastnímu letišti. V tomto městě je možné nalézt množství historických památek v synergii s moderní výstavbou. V okolí Lleidy je velice úrodná půda, která poskytuje prostor pro produkci kvalitních produktů, využívaných v katalánské kuchyni, ať už jde o ovoce, zeleninu, olivy či vinnou révu (Catalunya Convention Bureau, 2014).

4.1.2.2.1.4 Tarragona

Přístav, založený na strategickém místě Římany jako hlavní sídlo provincie, si v klikatých uličkách centra zachoval svou středověkou atmosféru. avšak nevyhnul se rozvoji, a tak vzhled města na jihu hyzdí průmyslová zástavba s chemičkami, ropnou

rafinerií a jadernou elektrárnou (Baskett, 2013). Tarragona se nachází asi hodinu cesty jihozápadně od Barcelony a pouze 10 minut z hlavního katalánského letiště Reus. Město je místem konání různých mezinárodních akcí a důležitým nákladním přístavem. avšak i přesto může návštěvník najít množství památek, především z doby Římského impéria (Catalunya Convention Bureau, 2014).

4.1.2.2.2 Pobřeží Středozemního moře (Costy)

Dohromady costy tvoří přes 500 km pobřeží, s dlouhými písčnými plážemi, útesy, skrytými laguny a romantickými městečky, ideálními pro letní rekreaci (Catalunya Convention Bureau, 2014). Jak bylo zmíněno výše, costy se těšily zájmu turistů už v 18. Století a tento zájem zdaleka neopadá, ba naopak roste. asi největšímu zájmu turistů se těší Costa Brava.

4.1.2.2.2.1 *Costa Brava*

Jako Costa Brava je označováno pobřeží na severu Katalánska, táhnoucí se 200 km až k hranicím s Francií. Četné skalnaté zátoky, dobře chráněné útesy, sloužily jako přirozené přístavy, kde vznikaly první osady a loděnice. Před útoky pirátů obyvatelům sloužily jako úkryt blízke strmé kopce. Tyto malebné přístavy s bílými písčnými plážemi se již v 50. letech 20. století staly oblíbenými turistickými resorty, dnes vybavenými vynikající infrastrukturou, která však vychází vstříc masovému CR. Na útesech se nachází řada botanických zahrad. Mezi nejnavštěvovanější resorty patří například pulzující Loret de Mar, Dalího rodiště Figueres či romantické Cadaqués, Blanes, Tossa de Mar, Calella a mnoho dalších (Schulz, 2010).

Obrázek 3: Lloret de Mar

Zdroj: autorka

4.1.2.2.2.2 *Costa Barcelona*

Díky blízkosti hlavního města Barcelony se Costa Barcelona těší značnému přílivu turistů. Oblíbená jsou například rušná přímořská letoviska Sitges nebo Castelldefels, vinice v oblasti Penedès a množství hradů, zámků a vinařství (Catalunya Convention Bureau, 2014).

4.1.2.2.2.3 *Costa Daurada*

Costa Daurada, zaujímající i Tarragonu, se táhne jižně až k hranici s Valencií. Nepyšní se tak pěknými plážemi jako zbytek pobřeží, ale stále má co nabídnout. avšak nachází se zde ústí řeky Ebro s rozlohou více než 320 km², jež je domovem více než 300 druhů ptáků. Jedná se o největší katalánský mokřad oficiálně označený za Parc Natural de Delta de l'Ebre (Baskett, 2013:786). Oblast je také vyhledávána pro své příznivé klima, nejteplejší v Katalánsku. Významnou turistickou atrakcí v oblasti je Port aventura, jeden z největších zábavních parků v jižní Evropě (Catalunya Convention Bureau, 2014).

4.1.2.2.3 Pyreneje

Pohoří Pyrenejí tvoří přírodní hranici s Francií, dlouhou více než 3 000 m. Nachází se zde mnoho údolí, řek, jezer a národních parků (např. nejstarší aigüestortes i Estany de Sant Maurici). Mezi nejznámější oblasti patří například unikátní vulkanická oblast Garrotxa Val d’Aran či Valle de Baí, s jedinečnými románskými kostely, které jsou obě zapsané na seznamu světového dědictví UNESCO. Jak již popis napovídá, jedná se o území s velkým potenciálem pro různé sportovní aktivity. V první řadě nelze opomenout turistiku, Pyrenejemi se táhne několik stezek, asi nejznámější je Baixa Garrotxa (28 km dlouhý okruh). Pohoří je také výborným místem pro horolezectví, cyklistiku, sjíždění řek a jiné další sporty (Catalunya Convention Bureau, 2014).

V Katalánských Pyrenejích se nachází nejlepší lyžařská střediska ve Španělsku. Nejvyhledávanějšími jsou La Masella v údolí La Cerdanya, Boí-Taüll na západním okraji aigüestortes či Baqueira-Beret v údolí Val d’Aran, které je jedním z nejkrásnějších. Největším lyžařským střediskem je však Soldeu/El Tater, které leží částečně i na území andorrry (Baskett, 2013).

4.1.2.2.4 Vnitrozemí

Vnitrozemí Katalánska zaujímá rozlehlé pláně, táhnoucí se severně a západně od Barcelony, mezi pásmem pobřežních hor a Pyrenejemi. Tyto oblasti s dlouhodobou tradicí jsou průmyslově a zemědělsky velice rozvinuté. Města a vesnice působí nečekaně blahobytně, což je důsledkem prudkého rozvoje celého Katalánska během průmyslové revoluce na konci 19. Století (Baskett, 2013:706). Vedle průmyslu je pro turismus stěžejní vinařství a pěstování oliv, a to především v jižní části vnitrozemí. Tam se nachází nespočet vinařství s rozlehlými vinicemi a také rozsáhlé olivové háje.

Mezi nejvýznačnější prvky krajiny v oblasti patří Montserrat, 10 km dlouhé, 5 km široké pásmo slepencových skalních věží, se stejnojmenným klášterem, zasazeným vysoko ve skalách. Místo je vzdálené asi 40 km severně od Barcelony, dobře dostupné vlakem a poté lanovkou či unikátní ozubnicovou železnicí. Klášter Montserrat

skrývá v basilice Černou Pannu Marii, již je přisuzována řada zázraků. Jedná se o druhé nejposvátnější místo ve Španělsku po Santiagu de Compostela (Baskett, 2013).

Vede zde několik stezek a také horolezeckých a ferratových (lanem jištěných) tras. Katalánsko má nejvíce nových jištěných cest ve Španělsku. Mezi nejvyhledávanější patří Ferrata de la Teresina právě v Montserratu nebo Ferrata La Cala del Molí, nacházející se v blízkosti letoviska San Feliu de Guixols, kde částečně vede i nad mořem. Oblíbené je také vápencové pohoří s několika soutěskami a přírodním parkem, Sierra de Montsény (Petr, 2006).

4.1.2.3 Dopravní dostupnost

Již samotná poloha Katalánska napovídá, že jde o území s relativně dobrou dopravní dostupností. Spolu s aragonskem, Baskickem a Navarrou se nachází přímo u hranice s Francií, takže jakákoliv pozemní doprava z ostatních států Evropy, musí být směřována přes 17 hraničních přechodů, nacházejících se v těchto společenstvích (Baskett, 2013). Výjimkou je pouze Portugalsko, Gibraltar a andora, která vlastně představuje jednu z možností transitu do Katalánska. Díky hůře prostupným Pyrenejím, probíhá transit především po dálnicích jak ze západní, tak z východní strany pohoří. V Baskicku je nejpoužívanějším přechodem ten poblíž španělského města Ibrun. Na východě probíhá transit především skrz andoru či v Katalánsku hraničním přechodem poblíž francouzského města Le Perthus. Při využití dálnic se v určitých úsecích platí mýtné, což je jediným zdržením při překračování hranic. Jelikož je Španělsko členem Schengenského prostoru, postačí návštěvníkovi z EU pouze doklad totožnosti či cestovní pas (Baskett, 2013).

V roce 2014 se do Katalánska dopravilo autem více než 4,7 milionu turistů, což je téměř polovina z více než 10,2 milionů turistů, kteří navštívili Španělsko právě autem (Institut d'Estadística de Catalunya, ©2015). automobil je vhodným dopravním prostředkem k poznání například Costy Bravy, kam nevede železnice a po příletu letadlem lze tedy volit pouze autobusové linky či taxi, popřípadě na kratší vzdálenosti výletní lodi (Baskett, 2013).

Pro jižnější destinace Španělska turisté běžně volí raději leteckou dopravu, která je však stěžejní i pro dopravu do Katalánska (Baskett, 2013). Jedním z hlavních důvodů je relativně krátká doba letu, která činí z Prahy cca 2 hodiny. V roce 2014 letadlem do Katalánska přicestovalo přes 12 milionů turistů v rámci necelých 52 milionů turistů, kteří přiletěli do Španělska (Institut d'Estadística de Catalunya, ©2015). Pro Katalánsko nejvýznamnější letiště El Prat v Barceloně, je jedním z hlavních letišť Španělska. Létají z něho pravidelné linky do všech důležitých obchodních center v Evropě. Disponuje ale také několika interkontinentálními linkami do afriky, ameriky a asie. Další katalánská letiště se nacházejí v Gironě, Reusu a Lleidě (Catalunya Convention Bureau, 2014).

Dalším rychlým způsobem dopravy do Katalánska je využití linky rychlovlaku TGV z Francie, která vede přes města Figueres, Gironu, Barcelonu až do Madridu (TGV-france-spain, 2015) Po Španělsku je též možné cestovat rychlovlakem aVE (Rai-leurope, ©2015) jejichž dopravní síť je druhá nejrozsáhlejší na světě (Businessinfo, ©2015). Jízda běžným vlakem se ale obecně na delší vzdálenosti finančně ani časově nevyplatí,

V roce 2014 však volilo cca 785 tisíc turistů autobus jako způsob dopravy do Katalánska z celkového počtu necelý 1 milion 800 tisíc turistů mířících do Španělska (Institut d'Estadística de Catalunya, ©2015). Je to zpravidla nejlevnější forma dopravy, avšak z hlediska času a komfortu není na delší vzdálenosti příliš vyhledávána. Na druhou stranu je autobus asi nejvhodnějším způsobem dopravy v lokálním měřítku, a to především v hůře dostupných oblastech s členitým reliéfem. Zvláštností je, že v Katalánsku většinou chybí autobusová nádraží i ve větších městech, tudíž je někdy značně obtížné se zorientovat (Baskett, 2013). Výjimkou je například Girona či Lloret de Mar.

4.1.2.4 Historie a kultura

4.1.2.4.1 Historie

Původní Iberské kmeny, sídlící na území dnešního Katalánska, byly od roku cca 600 př. n. l. kolonizovány nejprve Řeky a potom ve 3. Století př. n. l. oblast obsadili Kartáginci v čele s Hanibalem (Minathan, 2002:404). Poté asi 200 let př. n. l. pobřeží Katalánska obsadily římské legie. Pod nadvládou Říma začala oblast vzkvétat, obyvatelé přijali latinský jazyk i kulturu. Hlavním městem provincie byla Tarragona (Schulz, 2010:10). Po oslabení Římského impéria v 5. století n. l. byl region otevřen nájezdům Gótů ze severu. Z gótského Gothallonia také pochází název Catalunya (Minathan, 2002:404).

Kolem let 711-714 n. l. pronikli v rámci rozšíření říše až do dnešního Katalánska Mauri, avšak před rokem 800 n. l. je vyhnal Karel Veliký a Katalánsko, s hlavním městem Barcelonou, se stalo součástí Francké říše (Minathan, 2002). Katalánsko se stalo nezávislým roku 874, kdy vzniklo hrabství pod vedením Guifreda I. Barcelonského (Schulz, 2010:10). Začalo velmi rychle prosperovat, a to především díky mořeplavbě, obchodu a řemeslné výrobě (Baskett, 2013).

Roku 1137 se Katalánsko spojilo s aragonskem sňatkem (Baskett, 2013:708). Nadešel zlatý věk. Katalánsko dobylo ztracenou Valencii a Baleárské ostrovy, držené Maury (Minathan, 2002:404). Rozšířilo ovládané území až k balkánskému poloostrovu. Vzkvétal obchod, ale i umění a kultura. V roce 1359 byl ustanoven katalánský, a také úplně první evropský parlament (Baskett, 2013:708). Později Katalánsko vytvořilo společně s aragonskem a Valencií federaci, která měla jeden z nejvyspělejších konstitučních systémů své doby (Minathan, 2002:404).

Ke konci 15. století ale začal vliv Katalánska slábnout. V průběhu občanské války (1460-1472) se v roce 1469 Ferdinand II. aragonský oženil s Isabelou Kastilskou a dal vznik rodícímu se španělskému státu s centrální nadvládou (Minathan, 2002). Nastalo dlouhé období úpadku pro katalánskou kulturu. Od té doby se Katalánci několikrát pokoušeli osamostatnit a vymanit z moci centrální vlády, která z prosperujícího Katalánska odváděla peníze a plnila jimi prázdnou státní kasu (Baskett, 2013).

V 17. století se zvedly tlaky k separatismu a Katalánsko se vzbouřilo s pomocí Francie proti španělskému králi Filipu IV. během třicetileté války. Následně severní část Katalánska přešla pod francouzskou nadvládu. Ve válce o španělské dědictví se zbytek Katalánska spojil s arcivévodou Karlem Habsburským proti španělskému králi Filipu V. s cílem získat konečně nezávislost na Španělsku (Minathan, 2002). Roku 1714 král Filip V. dobyl po třináctiměsíčním obléhání Barcelonu a jako trest za vzbouření, zbavil Katalánsko autonomie a většiny jeho privilegií (Pecold, Pecoldová 1993:4). V roce 1716 byla dokonce zakázána katalánština a také byly projeveny velké snahy o vymýcení katalánské kultury. V důsledku toho mnoho Katalánců emigrovalo do španělských kolonií v americe. V následujících dvou stoletích Katalánsko několikrát projevilo snahu získat zpět autonomii, zčásti úspěšně (Minathan, 2002).

Španělské království zůstalo během první světové války neutrální. Katalánsko se snažilo využít situace a žádalo po skončení války petici o uznání samostatnosti prezidenta USA, avšak španělská vláda tento akt zmařila. V roce 1931 Katalánsko využilo zmatku v centrální vládě a vyhlásilo nezávislost. Nakrátko tak dosáhlo ztracené autonomie, avšak v roce 1934 bylo po vyhlášení úplné nezávislosti na Španělsku a ustanovení katalánského prezidenta z Madridu do Barcelony vysláno vojsko a autonomie byla opět zrušena (Minathan, 2002).

V roce 1936 byla znovuzvolenou republikánskou vládou v Madridu Katalánsku opět udělena autonomie. Nedlouho na to ale vypukla občanská válka. Katalánsko se postavilo na stranu vlády proti fašistickému generálu Franciscu Frankovi. Toto období znamenalo pro Katalánsko snad nejkrvavější úsek dějin. Barcelona se stala sídlem republikánských sil proti Frankovi. Tisíce Katalánců bylo zabito na frontách a další tisíce byly popraveny po Frankově vítězství v roce 1939. Nastala tak dlouhá éra diktatury (Pecold, Pecoldová 1993). Franko se ze msty pokusil různými metodami vytrhnout z kořenů katalánskou kulturu, a to zákazem katalánštiny, represemi a méně nápadnou podporou migrace obyvatel z chudších částí Španělska (Baskett, 2013).

Autonomii Katalánsko opět získalo v roce 1979 po Frankově smrti za vlády krále Chuana Carlose. Byla také ustanovena 800 let stará Katalánská vláda, zvaná Generalitat (Pecold, Pecoldová 1993). Od té doby Katalánsko stále usiluje o vlastní stát, a to za použití demokratických a nenásilných způsobů. Jeho lídři tvrdí, že Katalánsko,

nejrozvinutější a nejbohatší španělské společenství, je blíže zbytku Evropy než zbytku Španělska (Minathan, 2002:406). Postupné ekonomické i politické sblížení se státy EU stále více oslabuje vliv centrální vlády. V roce 1998 získali Katalánci právo na sebeurčení a v roce 2006 byl schválen nový autonomní status, který byl však rozhodnutím ústavního soudu v roce 2010 ochuzen o 14 odstavců (Schulz, 2010:10). Rozhodnutí soudu je vnímáno jako nerespektování vůle lidu a podřízení zájmů Katalánska zájmům Španělska (Coufalová, 2014). Na základě celosvětové ekonomické krize a evropské dluhové krize se v posledních letech projeví další tendence k separatismu doprovázené mnohými protesty proti vládním škrtům (Catalonia profile, ©2015). Katalánci totiž věří, že odvádějí centrální vládě více než peněz na daních, než poté obdrží v rámci přerozdělování zdrojů zpět, a doplácí tedy na chudší části Španělska (Catalonia profile, ©2015). Na podzim roku 2014 se v Katalánsku konalo referendum, kterého se zúčastnily 2 miliony ze 5,4 milionů obyvatel společenství. Volící Katalánci tak dali 80 % odpovědí jasně ANO separatismu (The British Broadcasting Corporation, ©2015)

4.1.2.4.2 Národ

Původem jde o románský národ. Podle odhadu z roku 2002 žije v celé Evropě více než 8,5 milionů Katalánců (Minathan, 2002). Nejvíce jich samozřejmě žije v Katalánsku a přilehlých oblastech. Celkový počet obyvatel Katalánska v lednu 2015 přesahoval 7,5 milionu (Evolució de la població. Xifres oficiós, 2015). Snad každý Katalánc se předně považuje za Katalánce a až potom za Španěla, pokud vůbec (Kolečko, 2002:43). Díky své inteligenci, energičnosti a soudržnosti se stali Katalánci v průběhu dějin nejpočetnější národností bez vlastního státu v Evropě (Minathan, 2002). Oproti Španělům z jihu jsou Katalánci o poznání spořádanější a ochotnější. Veřejná prostranství jsou čistá a udržovaná (Schulz, 2010). Někteří však tvrdí, že jsou Katalánci oproti Španělům z jihu chladnější a méně ochotní a pohostinní. Celkově lze v Katalánsku zaznamenat, že se svojí atmosférou nachází blíže kontinentální Evropě a jejím konvencím. Většina Katalánců se hlásí ke katolickému náboženství, avšak jejich víra není obecně tolik oddaná, což plyne ze zkušenosti z historie (Minathan, 2002). Celkově si lze všimnout, že projevy nábožnosti jsou směrem k pobřeží, čili turistickým destinacím, menší než je tomu ve vnitrozemí.

4.1.2.4.3 Jazyk

Vedle španělštiny (kastilštiny) je dalším oficiálním jazykem v Katalánsku také katalánština, která po staletí sjednocovala a posilovala tento národ. Obecně se používá ve větší míře než španělština, s výjimkou Barcelony a okolí (Institut d'Estadística de Catalunya, 2015). Dokonce dochází i k tzv. venganze (pomstě), kdy katalánština vytlačuje španělštinu (Baskett, 2013:708). Někteří Katalánci dokonce odsuzují ostatní Katalánce či přistěhovalce, kteří na území Katalánska nemluví katalánsky, ale španělsky.

Jedná se o románský jazyk příbuzný především francouzštině a španělštině. Katalánsky mluví přibližně 6 milionů lidí, a to nejenom v Katalánsku, ale také v andoře, na Baleárách, ve Valencii, jižní Francii a dokonce i v Itálii (Pecold, Pecoldová 1993). V minulosti byla dvakrát zcela zakázána. Poprvé jako trest za rebelie proti španělskému králi Filipu V. a poté za vlády Franka (Minathan, 2002). Zakázána byla jak v médiích, tak i výuka na školách. Kdo promluvil katalánsky, mohl být i uvězněn. Kvůli tomu dodnes většina starších lidí neumí psát katalánsky, přestože tímto jazykem denně mluví (Baskett, 2013). avšak síla národního uvědomění Katalánců je tak silná, že jazyk nevymizel, ale naopak se stal symbolem vzdoru a národní identity (Pecold, Pecoldová 1993). V roce 1975 byl znovu ustanoven oficiálním jazykem (Minathan, 2002). Dle průzkumu z roku 2011 katalánštině rozumí 95 % obyvatel, při hovoru ji používá 73 %, textu porozumí 79 % a píše jí 56 % obyvatel Katalánska (Institut d'Estadística de Catalunya, 2015).

4.1.2.4.4 Společenský život

V této kapitole se autorka snaží přiblížit, jak vypadá společenský život v Katalánsku, a to na základě vlastních zkušeností. Jak již bylo popsáno výše, Katalánci jsou na svoji kulturu hrdí, a tudíž to dávají patřičně najevo. Jsou to velice aktivní a temperamentní lidé, a to i přes známý fakt, že mají na vše dost času. Nejde však o lenost, ale o celkovou uvolněnější atmosféru, která vládne v celém Španělsku. Katalánci o sobě tvrdí, že jsou mnohem pracovitější než Španělé z jihu, čemuž nasvědčuje i ekonomická situace. Rádi vášnivě diskutují o politice a fotbalu. Ten je považován za národní sport a FC Barcelona by se dala přirovnat k modle.

Co se týče volného času, Katalánci ho rádi tráví ve společnosti ostatních lidí, a to především rodiny či přátel. Na ulicích, bývá tedy rušno po celý den s výjimkou odpolední siesty, která trvá mezi 2 až 5 hodinou odpoledne a většina obchodů a institucí je zavřených. Katalánci rádi tráví čas procházkami na promenádách, opalováním se na plážích, běháním a cyklistikou. Obecně jsou ale neaktivnější v noci, a to ze dvou hlavních důvodů. Prvním je fakt, že především v letní sezóně mnoho lidí pracuje v hotelech, restauracích a barech dlouho do noci. Druhým faktorem je klima, kdy se odpolední teploty obvykle šplhají nad 30°C. Nejoblíbenější aktivitou je vysedávání v tapas barech s přáteli či kolegy z práce při sklence místního piva, vína či kávy a malého pokrmu, zvaného tapas. Mladí rádi navštěvují kluby a plážové bary, kterých je především na pobřeží Costy Bravy nespočet. Nejhranější hudbou je pak reggaeton a další latino rytmy. Především pro turisty pak probíhají různá taneční představení nepůvodního flamenga a salsy. avšak známé býčí zápasy byly v Katalánsku úplně zakázány (Baskett, 2013).

4.1.2.4.5 Slavnosti

Katalánci milují bujaré oslavy a pouliční veselí, zahrnující průvody, karnevaly, přehlídky a tancovačky. Téměř žádná událost se také neobejde bez ohňostroje. Během roku se koná několik oslav, náboženských či plynoucích z katalánské historie. Mezi nejzajímavější patří například Festa Major de la Merce, která se koná 24. září v Barceloně (Pecold, Pecoldová 1993:5). Nechybí přehlídka obřích figur a ani známé lidské věže.

Tradice stavění lidských věží vznikla v 18. Století ve městě Valls nedaleko Tarragony, odkud se postupem času rozšířila do celého Katalánska. Je natolik unikátní, že byla zapsána na seznam Mistrovských děl ústního a nehmotného dědictví lidstva UNESCO. Tzv. „castelly“ vytváří početné skupiny nadšenců, které mezi sebou navzájem soupeří. Ty nejvyšší bývají vysoké 10 dospělých, na které vyšplhá ještě dítě (Baskett, 2013:778).

Další zajímavou tradicí je katalánský tanec Sardana. Tančí se v kruhu a všichni účastníci se drží za ruce. Jako doprovod hrají dechové a bicí nástroje (Schulz, 2010). Tance se účastní všechny věkové kategorie a často vytvoří i několik kruhů. Tento ta-

nec lze spatřit poměrně často po celém Katalánsku. Tančí se většinou v neděli na náměstích či jiných veřejných prostranstvích.

4.1.2.4.6 Umění

Osobitá katalánská kultura je nejvýznačnější v oblasti malířství a architektury. Je také značně odlišná od kultury ostatního Španělska, na kterou měli značný vliv Maurové, kteří ale v Katalánsku měli vliv jen necelé století. V období Frankovy diktatury došlo k největšímu pokusu o potlačení katalánské kultury a identity, avšak naštěstí neúspěšně.

K nejznámějším katalánským umělcům nepochybně patří architekt antonio Gaudí a malíři Salvador Dalí a Pablo Picasso. Právě Gaudí vtiskl Barceloně svým svérázným stylem její osobitou tvář stavbami, které jsou turisty asi nejvyhledávanější. Dílo výstředního surrealisty Dalího lze obdivovat v jeho vlastním muzeu v jeho rodném městě Figueres. Picasso se sice narodil v Malaze, ale dlouhou část svého života strávil v Barceloně, která se stala inspirací pro mnoho jeho děl. Nelze však opomenout ani malíře Joana Miróa a secesní architektky Lluíse Doménecha i Montanera a Josepha Puiga i Cadafalcha (Baskett, 2013).

4.1.2.4.7 Kuchyně

Katalánská kuchyně se samozřejmě velice podobá té španělské, ale není možné si nevšimnout silného vlivu kuchyně francouzské. I proto bývá označována jako pestřejší a chutnější. V současnosti se Katalánsko pyšní 63 restauracemi s Michellinskou hvězdou (Catalunya Convention Bureau, 2014). O tom, že je katalánská kuchyně uznávána v celoevropském měřítku svědčí i fakt, že byla jako první zvolena Evropským regionem gastronomie 2016. Program, zaštitěný Mezinárodním institutem gastronomie, kultury, umění a turismu (IGCAT), má přiblížit formou různých akcí tradice jednotlivých evropských zemí s důrazem na tamní gastronomii a tím napomoci rozvoji turismu, kooperace a vzdělávání napříč Evropou (Generalitat de Catalunya, 2015).

Katalánci mají i jiné stravovací návyky. Obědvají většinou až kolem 2 až 3 hodiny odpoledne a také znatelně později večeří, a to až po 9 hodině večer. Jedí buď doma nebo v restauracích, levnějších comedores (obdobu jídelen) či tapas barech a kavárnách.

Obecně se k přípravě pokrmů používá velké množství ryb, mořských plodů, masa, zeleniny, luštěnin a rýže. Mezi nejznámější pokrmy patří například paella, která byt' původně pochází z Valencie, má v Katalánsku již dlouhou tradici. Dalším častým pokrmem je již zmíněné tapas, které představuje malou porci jídla servírovaného k pití. Jde většinou o uzeniny, sýry, olivy, podávané za studena či menší porce masa, ryby nebo mořských plodů či zelenina, podávána za tepla a s různými omáčkami. Dále nelze opomenout bocadillos, což jsou různé sendviče a tostadas, oblíbené topinky s olivovým olejem a rajčatovou pastou. Mezi sladké lahůdky patří například crema catalana, která je blízká francouzskému desertu creme brulee a je podobná pudinku nebo churros, což je smažené pocukrované pečivo, podobné kobličkám, podávané hlavně v zimě k snídani s horkou čokoládou (Baskett, 2013).

Mezi oblíbené nápoje patří café solo (espresso) či café con leche (espresso s mlékem), které mohou být servírovány se sklenicí s ledem. Katalánci také rádi pijí víno či cavu, což je španělská verze francouzského šampaňského, nebo tradiční sangriú, slazené červené víno s ovocem. Mezi oblíbená piva patří katalánská Estrella nebo španělský San Miguel, které lze dostat i s limonádou či citronem.

4.1.2.5 Hospodářství

Katalánsko je jedním z nejbohatších společenství Španělska. Cca 25 % z celkové výroby Španělska se soustředí právě v Katalánsku (Černý, Chalupa, Mohapllová, 1997). avšak kvůli nedávné světové hospodářské krizi, následované evropskou dluhovou krizí a federální fiskální politice Španělska je i značně zadlužené (The British Broadcasting Corporation – Overview, 2015). Necelých 8 % HDP tvoří daně (Institut d'Estadística de Catalunya, 2015), které jsou odváděny do centrálního rozpočtu v Madridu a téměř 30 % HDP tvoří vládní dluh (Coufalová, 2014). Dalším velkým problémem je vysoká nezaměstnanost, která v roce 2014 činila 20,3 % a ve Španělsku

24,4 %. Zásadní je pak nezaměstnanost mezi mladými ve věku 16-24 let, činící v roce 2013 neuvěřitelných 47,1 % v Katalánsku a 53,2 % ve Španělsku (Institut d'Estadística de Catalunya, 2015). avšak tyto ukazatele jasně potvrzují zlepšení oproti předchozím rokům, ukazatele za rok 2014 totiž jasně indikují zastavení propadu ekonomiky, s nímž se pojí i menší míra nezaměstnanosti apod (Institut d'Estadística de Catalunya, 2015).

Průmysl tvoří necelých 19 % HDP Katalánska. V minulosti převládající textilní výroba dnes již ustupuje chemickému a automobilovému průmyslu, metalurgii a potravinářskému průmyslu (Velvyslanectví ČR v Madridu, 2014).

Dalším odvětvím, které vytváří podstatný podíl na HDP je rybolov, který má v Katalánsku dlouho tradici. V dnešní době toto odvětví postupně slábne (Schulz, 2010). Loví se především ančovičky, pražmy, sardinky, langusty, krevety, krabi, mečouni a makrely, které jsou k dostání čerstvé na místních trzích nebo se dále exportují. Nejvíce se pak chovají různé druhy mušlí a slávek a z ryb pstruzi, cejni a okouni (Institut d'Estadística de Catalunya, 2015). V zemědělství převládá pěstování obilnin, ovoce, oliv a vinné révy.

Významným je i těžební průmysl, který kromě absence nalezišť rud využívá bohatých nalezišť minerálů (Institut d'Estadística de Catalunya, 2015), především draselných solí. Tato naleziště byla objevena už Římany a dala také vzniknout i unikátním geoparkům (Barcelona Field Studies Centre, ©2000-2015). Nelze opomenout ani těžbu zemního plynu. Ve výrobě elektrické energie jednoznačně vede atomová energie (Institut d'Estadística de Catalunya, 2015), se třemi atomovými elektrárnami (Foronuclear, ©2014).

4.1.2.5.1 Cestovní ruch

Nejvíce se ale na tvorbě HDP podílí sektor služeb, a to 65 % v roce 2013 (Velvyslanectví ČR v Madridu, 2014). Nejdůležitějším odvětvím v rámci služeb je vedle obchodu cestovní ruch, který nejenže vytváří největší podíl na HDP (v roce 2014 spolu s finančními službami tvoří více než 55 % HDP) (Institut d'Estadística de

Catalunya, 2015), ale také zaměstnává značnou část populace (12 – 13 %), a to v závislosti na sezóně (Institut d'Estadística de Catalunya, 2015).

Cestovní ruch má v Katalánsku dlouhou tradici, sahající až do 18. století. První turisty z řad šlechty a buržoazie lákaly především lázeňské rezorty a romantické scenerie Costy Bravy, které byly tehdy propagovány především umělci. Díky tomu mohlo Katalánsko postupně rozvíjet turistickou infrastrukturu dle potřeb návštěvníků. Útlum v návštěvnosti způsobila jen španělská občanská válka. Zřetelný ekonomický dopad cestovního ruchu je datován až se vznikem toho masového v 50. letech minulého století. Nyní se už Katalánsko ubírá směrem k udržitelnému cestovnímu ruchu spolu s rozvojem venkovského a ekoturismu (Garay, Canoves, 2011). Základním předpokladem pro rozvoj cestovního ruchu je již kvalitně vybudovaná turistická infrastruktura. Ročně Katalánsko navštíví cca 26 % z celkového počtu zahraničních návštěvníků Španělska (Catalan news agency, 2015). Katalánsko se tak staví v rámci Španělska na přední místo v návštěvnosti spolu s andalusií, Baleáry a Kanárskými ostrovy (Businessinfo, 2015).

4.2 Současná politická situace v Katalánsku

Následující kapitola je jednou z nejpodstatnějších v celé práci. V předchozích byla popsána jistá fakta, která úzce souvisí či přímo zapříčiňují vznik konkrétních trendů a nálad objevujících se v Katalánsku. Problematika současné politické situace v Katalánsku je širokosáhlá a zahrnuje několik rysů katalánského národa současně s ekonomickou situací posledních let, jež budou dále přiblíženy.

Jelikož politická situace v každé zemi vystupuje jako důležitý předpoklad cestovního ruchu, není možné ji brát na lehkou váhu. Stále více sílící tendence k separatismu v Katalánsku mohou zapříčinit určité změny, které mohou ať už pozitivně či negativně ovlivnit rozvoj turismu v destinaci. Je tedy nutné tuto situaci analyzovat a zjistit jaké změny v turismu již nastávají či mohou nastat. Tyto faktory je poté nezbytné vyhodnotit a následně co nejlépe aplikovat pro další rozvoj CR v destinaci.

Obsahem následujících kapitol je analýza třech případových studií, které se podrobněji zabývají současnou politickou situací v Katalánsku z různých úhlů pohle-

du. Těmito studiiemi jsou: *Katalánsko a snaha o nezávislost: faktory ovlivňující separatismus Katalánců* (Sládková, 2014); *Geografické a socioekonomické aspekty separatismu ve Španělsku* (Lepič, 2012) a *Ekonomické dopady osamostatnění Katalánska* (Coulalová, 2014). autorka se zabývá popsányi faktory, vedoucími k separatismu v návaznosti na národní cítění Katalánců, politické uspořádání ve Španělsku a také ekonomickou situaci v zemi. Následuje diskuze možných ekonomických dopadů, které by osamostatnění Katalánska přineslo.

4.2.1 Katalánský nacionalismus a tendence k separatismu

Především historické události, způsob pojetí národní identity a kultura v Katalánsku tvoří živnou půdu pro silnou formu nacionalismu, vedoucímu k separatismu. Jev katalánského nacionalismu se objevil již dávno v historii (viz výše). Politickou podobu však získal až se vznikem prvních politických stran a spolků na konci 19. Století. Od této doby je označován také jako katalanismus, ideologie vzniklá jako kulturní hnutí na ochranu Katalánska, jeho tradic, kultury, jazyka a historických práv (Sládková, 2014).

V současnosti se ale katalanisté a nacionalisté rozcházejí v postoji ke stávající situaci. Katalanisté jsou spokojeni s uznáním Katalánska národem v rámci Španělska, kdežto nacionalisté požadují vlastní stát a mezinárodní uznání. Ve 30. letech 20. století vykryštovala z katalánského nacionalismu extrémní forma, známá jako katalánský independismus (separatismus). Součástí hnutí byly i teroristické skupiny, inspirované separatisty v severním Irsku. Postupem času se ale vzdali násilí a dnes se již sami prohlašují za mírové hnutí (Sládková, 2014).

Za jeden z hlavních problémů je považován fakt, že Katalánsko je jako národ podřízené Španělsku. Další problémy plynou z historických křivd a snah o vykořenění kultury katalánského národa a jeho jazyka (Sládková, 2014).

Projevy nespokojenosti je možné zachytit v rámci každodenního života. Každý Katalánc je nesmírně hrdý na svůj původ a je schopný vést dlouhé vleklé debaty

a litanie na španělskou nadvládu a diskriminaci katalánského národa. Téměř na každém domě visí katalánská vlajka za nezávislost jako protest proti Španělskému království a jako projev nesouhlasu se současnou situací. Katalánci se nebojí nahlas vyjadřovat svoje názory a díky této nátuře si stále zachovávají svoji národní identitu.

Jistým způsobem se na vlně rostoucích tendencí k separatismu odrazily i snahy jiných národů v jiných evropských zemích, a to například ve Skotsku či nelehká situace na Ukrajině (Sládková, 2014).

Obrázek 4: Všudypřítomné katalánské vlajky za nezávislost.

Zdroj: Šlajchrtová (©2014)

4.2.2 Regionální nerovnosti

I po znovunabytí autonomie lze avšak pozorovat důsledky nespokojenosti se současnou situací. Významné nerovnosti v industrializaci, kulturní odlišnosti a nerovná míra autonomie mezi jednotlivými španělskými společenstvími problém ještě prohlubují. Patrné jsou především rozdíly mezi historickými regiony (Katalánsko, Baskicko a Galicie) a nově ustanovenými společenstvími (Sládková, 2014).

Regionalismus ve Španělsku je založen na teritoriální dělbě pravomocí mezi centrální vládou a regionální samosprávou. Centrální vláda přitom může řídit míru decentralizace bez ohledu na postoje samotných regionů. Pokud chce region dospět větších pravomocí, musí se o to zasadit sám. Většina regionů se přirozeně snaží o co

největší míru autonomie. Tyto snahy pak musí být diskutovány a schváleny národním parlamentem v Madridu (Lepič, 2012). Nejvyšší rezistenci vůči centralizaci moci v historii ukázalo právě Katalánsko, které se svým ekonomickým rozvojem a mírou politického liberalismu vždy nacházelo mimo zbytek Španělska.

4.2.3 Asymetrie španělského politického systému

Samotná asymetrie systému znamená, že ne všechny jednotky ve státě (jednotlivé regiony) mají v ústavě zakotvenou stejnou míru kompetencí ve vztahu k centrální vládě. V minulosti, při tvorbě federálních celků mohly regiony postupovat dvěma způsoby. Krátkodobým způsobem, který byl předně určen pro regiony, jež již v minulosti užívaly autonomii (Katalánsko, Baskicko, Galicie a Navarra) nebo dlouhodobým způsobem, pro zbylé regiony. Regiony, které použily krátkodobého způsobu nabytí autonomie, musí pro převedení kompetencí získat souhlas populace, vyslovený referendem. Zbylé regiony musí získat souhlas všech provinčních samospráv a dvou třetin všech municipálních zastupitelstev (Lepič, 2012).

Rozdíly jsou však i v rámci tohoto rozdělení, a to například ve stanovení fiskálních pravomocí regionů. Zatímco Baskicko a Navarra plně disponují se svými daňovými výnosy, Katalánsko a Galicie jsou závislé na přerozdělování zdrojů centrální vládou (Lepič, 2012).

V Katalánsku se asymetrie politického systému nejvýrazněji projevuje právě ve výběru daní a přerozdělování finančních zdrojů mezi autonomní společnosti (Lepič, 2012). Dochází zde dlouhodobě k tzv. fiskálnímu deficitu, kdy společnosti odvádí do centrální kasy více finančních prostředků vybraných na daních, než dostává od centrální vlády zpět v rámci jejich přerozdělení (Coufalová, 2014). Katalánsko tak společně s Baleárskými ostrovy dlouhodobě nejvíce doplácí na chudší španělské regiony a jeho ekonomika a konkurenceschopnost tudíž spíše stagnuje (Lepič, 2012). Tento fakt se stal po úderu ekonomické krize jedním z nejpodstatnějších důvodů tendence k osamostatnění Katalánska (Sládková, 2014).

4.2.4 Politický systém v Katalánsku

Politický systém v Katalánsku, nazývaný jako Generalitat de Catalunya, byl vytvořen již v roce 1359, a to aby zabránil nadměrným fiskálním tlakům ze strany státu. Po pádu Frankova režimu začal opět fungovat (Coufalová, 2014).

Poslední volby do katalánského parlamentu vyhrála, se získáním 50 křesel, strana Konvergence a jednota (CiU) premiéra artura Mase, která usiluje o odtržení od Španělska Generalitat vystupuje jako hlavní aktér při komunikaci s centrální vládou (Coufalová, 2014). Jen ojediněle dochází mezi oběma stranami ke konsenzu bez jakýchkoli komplikací. Výjimkou nejsou ani debaty a komentáře, kdy zástupci Katalánska schválně hovoří pouze katalánsky, aby jim Španělé nerozuměli.

4.2.5 Současnost

Obrázek 5: Jedna z demonstrací za nezávislost Katalánska

Zdroj: Marlez (©2014)

Rok 2014 byl pro Katalánsko symbolický. 11. září tomu bylo rovných 300 let, kdy byla dobytá Barcelona a Katalánsko upadlo, pouze s několika krátkými obdobími autonomie, pod cizí nadvládu. V návaznosti na toto výročí se po mnohých obstrukcích 9. listopadu 2014 konalo v Katalánsku očekávané všelidové hlasování, v němž se Katalánci 80 % jasně vyjádřili pro samostatnost Katalánska. Navzdory tomu, že španělská vláda původně plánované referendum zakázala a uskutečněné hlasování neuznala

za regulérní a platné, Katalánci dali jasně najevo, že se snahami o osamostatnění nehodlají přestat (E15.CZ, ©2015). Centrální vláda v Madridu tak pouze zvýšila svou neoblíbenost.

4.2.6 Dopady případného osamostatnění Katalánska

Asi největší komplikací, která zároveň odrazuje určitou část populace od osamostatnění, by byl složitý proces znovupřijetí do Evropské Unie ale i jiných organizací jako např. NATO. Dle Barrosa by se na samostatné Katalánsko nevztahovala žádná z dohod EU a země by se musela opět ucházet o členství, což je složitý a dlouhý proces (Coufalová, 2014).

Podstatným úkolem by bylo rozdělení státního majetku. Nabízí se varianty rozdělení dle HDP, území či počtu obyvatel. V každém případě by Katalánsku připadlo něco mezi 16 až 20 % z tohoto majetku ale také dluhů. Dále by bylo nutné ustanovit celou řadu různých státních organizací a institucí včetně systému státní správy. Obecně lze říci, že by osamostatněním Katalánska ztratilo především Španělsko, a to z hlediska ztráty důležitých finančních zdrojů (Coufalová, 2014).

Z hlediska legislativy, by bylo Katalánsko zpočátku nucené převzít část té španělské, a to zejména v oblasti občanského, procesního, pracovního a obchodního práva či úpravy vydávání státních dokumentů, kam spadají především cestovní pasy a občanské průkazy (Coufalová, 2014).

Dále by vznikly jisté náklady spojené s poklesem vzájemného obchodu Katalánska a Španělska současně s určitými změnami v obchodu s jinými zeměmi. V souvislosti s měnou se katalánští lídři vyslovují pro zachování eura. avšak toto přání by mohlo být v měnové unii vetováno Španělskem, což by pak znamenalo složitý proces přijetí jiné měny. Nelze opomenout ani možný bojkot katalánských výrobků ze strany španělských spotřebitelů. Nejvíce by však byl dle prognóz zasažen průmysl, jenž je vázán na obchod především se zbytkem Španělska (Coufalová, 2014).

Pro další členské státy EU, jako je například Německo, které směřuje většinu svých investic ve Španělsku právě do Katalánska, by rozdělení a následné vystoupení

z EU také znamenalo jistý problém. Předpokladem ale je, že by si ostatní státy EU nemohly, vzhledem k ekonomické síle a také zásadní poloze Katalánska dovolit, držet ho mimo EU déle než několik let (Hakim, 2014). V souvislosti s jistými omezeními v průmyslu by se určitě také zvedla nezaměstnanost. Kdežto například ve zdravotnictví a školství by k větším změnám nedošlo, jelikož jsou v současnosti spravovány vládami autonomních společenství (Coufalová, 2014).

Předpokladem je, že by Katalánsko na samostatnosti v dlouhodobém měřítku vydělalo. Z neurčitého důvodu španělská vláda v poslední době odmítá zveřejňovat fiskální bilance autonomních oblastí (Coufalová, 2014). Na otázku proč si může každý odpovědět sám. Tento fakt však jistě nenapomáhá zlepšení situace, ba naopak ji vyostřuje. Samotní Katalánci volají pro větší transparentnosti centrální vlády, co se týče hlavně přerozdělování finančních zdrojů.

V oblasti cestovního ruchu je situace nejednoznačná. S přihlédnutím k faktu, že většinu návštěvníků destinace tvoří zahraniční turisté, by bylo vhodné vypracovat studii dopadů případného oddělení Katalánska na příjezdový cestovní ruch a možné komplikace ztěžující příliv zahraničních turistů do země. V roce 2014 tvořili cizinci 62 % z celkového počtu návštěvníků, Katalánci pak 22 % a obyvatelé ostatních částí Španělska zbylých 16 % (Institut d'Estadística de Catalunya, 2015). V případě osamostatnění Katalánska a tedy vystoupení z EU a Schengenského prostoru by vznikla řada omezení volného pohybu osob. O tom jak by celá situace vypadala, se dá pouze spekulovat, jelikož k podobnému případu doposud nedošlo. Turisty, přijíždějící ze zahraničí, a tedy i Španělska, by tak čekala jistá kontrola cestovních dokladů (Evropská komise, 2014), tak jako Katalánce vyjíždějící do zahraničí. Není tedy jasné, do jaké míry by tato opatření odradila potenciální turisty od návštěvy destinace. Dá se také odhadovat, že by vznik nového státu mohl motivovat k návštěvě potenciální návštěvníky, kteří o destinaci doposud neslyšeli. Do jaké míry, to je však otázkou.

4.3 Podpora a současné trendy v turismu

4.3.1 Aktuální situace

Navzdory poklesu počtu turistů přijíždějících z Ruska (15 %), počet ostatních zahraničních návštěvníků oproti roku 2013 v roce 2014 vzrostl (Francie – 9,7 %, Velká Británie – 5,6 %, Německo – 12,3 %, Itálie 19,9 % a Nizozemí – 17,1 %). Také byl zaznamenán větší rozptyl návštěvníků po celé destinaci. Rok 2014 byl zlomovým i pro domácí CR. Počet strávených nocí v destinaci vzrostl o 9,2 % díky Kataláncům a 4,5 % díky občanům jiných částí Španělska (Catalan news agency, 2015).

4.3.1.1.1 Podpora turismu centrální vládou Španělska

Navzdory faktu, že Katalánsko tvoří cca 16 % HDP Španělska, má v roce 2015 obdržet 1 072,26 milionů Eur, tedy pouze 9,5 % z celkového objemu investic do všech španělských společenství. Tato částka nekoreluje ani s populací Katalánska. Společenství dlouhodobě dotuje centrální kasu bez odpovídajícího vyrovnání, ale i v rámci několika let je tato částka jednoznačně nejnižší. Jedním z hlavních důvodů jsou také spory, vrcholící na podzim roku 2014 (Catalan news agency, 2015).

Rozhodnutí centrální vlády o výši investic do Katalánska zdaleka nenapomáhá zlepšit jednání mezi oběma stranami, ba naopak situaci ještě vyostřuje. Katalánci berou toto rozhodnutí jako odplatu za „hlasité vyjadřování“ svých názorů.

Většina z dotací bude směřovat do sektoru zemědělství a na veřejné práce. Investice na oživení ekonomiky a do sektorů průmyslu a služeb, kam spadá i podpora CR, budou minimální (Catalan news agency, 2015). Navíc, jak bylo zmíněno výše, rozhodování v oblasti turismu spadá do pravomocí společenství samotných, a tak nemá centrální vláda v této oblasti velkou váhu. Tudíž není tato podpora, s přihlédnutím k ostatním odvětvím, zdaleka tak podstatná. Podpora CR je tedy vykonávána především prostřednictvím návrhů pro jednotlivá společenství a celkové propagace Španělska jako značky v CR.

4.3.2 Podpora turismu katalánskou vládou

Generalitat

Jak bylo zmíněno výše, katalánská vláda Generalitat je zcela autonomní na poli cestovního ruchu. Jelikož turismus pro Katalánsko znamená značný zdroj finančních prostředků, musí mu tak věnovat dostatečnou pozornost a zasadit se o jeho zdravý a udržitelný rozvoj. Generalitat rozvoj turismu podporuje řadou způsobů, prostřednictvím několika organizací a uskutečňováním řady projektů.

Významnou organizací na poli CR v Katalánsku je agència Catalana de Turisme (ACT), Katalánská agentura pro cestovní ruch, která je ústředním orgánem managementu CR v Katalánsku, vykonávající zájmy katalánské vlády (Generalitat) na poli turismu. Řídí a koordinuje rozvoj CR v destinaci a také se podstatně podílí na její propagaci jak v Katalánsku, tak především v zahraničí (Agència Catalana de Turisme, ©2015). V roce 2015 má dle Generalitat aCT hospodařit s 21,4 miliony Eur. 20,2 miliony bude agentura dotována z kasy Generalitat, 1,19 milion činí příjem z tzv. turistické daně¹ a další zdroje pocházejí z vlastních podnikatelských aktivit aCT (Generalitat de Catalunya, 2014).

Další významnou organizací v CR je Taula de Turisme, organizace založená za cílem uskutečňovat strategické projekty Generalitat v součinnosti s aCT. Cílem této organizace je zjednodušit komunikaci napříč sektorem CR, a tím zlepšit koordinaci rozvoje CR ve spolupráci s jednotlivými poskytovateli služeb v CR. Další aktivitou organizace je zvyšování kvality produktů a služeb v destinaci, a to na základě certifikátů kvality, udělovaných subjektům, které splňují určité požadavky. Vedle možnosti získat mezinárodní značku kvality ISO 14001 a evropskou značku kvality EMAS, Generalitat uděluje katalánskou značku Environmental Quality Guarantee (Generalitat de Catalunya, 2014).

---

¹ Turistická daň (Tasa turística) je poplatek za využití zařízení CR nebo přespání v hotelu, placený každým návštěvníkem Katalánska. Daň je vybíraná zařízeními CR, odváděná do kasy katalánské vlády a nakonec zpětně přerozdělena subjektům či na projekty rozvoje CR v destinaci (Generalitat de Catalunya, 2015).

V současnosti se pracuje na vytvoření „e-aula“, což bude prostor pro elektronickou komunikaci mezi subjekty, zapojenými do projektu, jehož cílem je ještě více zefektivnit komunikaci a kooperaci mezi jednotlivými aktéry CR v Katalánsku (Generalitat de Catalunya, 2015).

Závěrem lze tedy říci, že prosperita destinace Katalánsko zjevně nevyplývá z podpory centrální vlády Španělska, nýbrž těží z kvalitně vybudované a stále se rozvíjející infrastruktury CR. Tyto snahy projevuje lokální správa a samotné objekty CR, a to i za pomoci přiblížení a zpřístupnění četných atraktivit CR.

5 Praktická část

V této části práce se autorka zabývá samotným výzkumem a závěry z něho plynoucími. Jak již bylo zmíněno v metodologii, pro získání dat byla použita metoda dotazování, a to pomocí online dotazníků na serveru survio.com, které byly šířeny pomocí sociálních sítí a elektronické pošty. autorka vytvořila celkem dva dotazníky, které lze najít v příloze k bakalářské práci.

První z nich byl určen české veřejnosti a jeho cílem bylo zjistit, jak Češi vnímají destinaci Katalánsko, do jaké míry si uvědomují tamní politické dění a do jaké míry tyto aspekty ovlivňují jejich rozhodování o případné budoucí návštěvě destinace. Tento dotazník zodpovědělo celkem 149 respondentů.

Druhý dotazník byl určen pro obyvatele Španělska. Jeho úkolem bylo zjistit převládající názor na politické dění v Katalánsku. Jelikož byl dotazník distribuován jak Kataláncům, tak i obyvatelům ostatních částí Španělska, bylo již zpočátku jasné, že se budou některé názory zcela rozcházet. autorka takto chtěla docílit objektivního pohledu na politickou situaci a vzít v potaz lišící se názory jako indikátory převládajících nálad v odlišných částech Španělska. V neposlední řadě dotazník sledoval míru vlivu tohoto smýšlení na rozhodování o návštěvě destinace obyvateli jiných částí Španělska, tak jako míru vlivu na rozhodování o dovolené Katalánců. Tento dotazník zodpovědělo celkem 34 respondentů. V příloze je uvedena jak verze v češtině, tak originální verze ve španělštině.

Po vyhodnocení jednotlivých otázek obou dotazníků následuje celkové zhodnocení vlivu současné politické situace na možnosti turismu a rekreace v Katalánsku. V této části jsou diskutovány jednotlivé hypotézy v souvislosti s vyvozenými závěry. Nechybí ani následná doporučení.

5.1 Dotazník pro českou veřejnost

Možnosti turismu a rekreace v Katalánsku ve vztahu k současné politické situaci (zkušenosti, představy a postoje)

Ot. č. 1 – pohlaví

Úkolem této rozřazovací otázky bylo zjistit, zda má na percepci politického dění vliv také pohlaví respondentů a do jaké míry pohlaví ovlivňuje samotné smýšlení a rozhodování respondentů. Dotazník zodpovědělo přibližně 55 % žen a 45 % mužů.

Ot. č. 2 – věk

Cílem této otázky bylo zjistit přibližný věk respondentů a také zda má tento faktor vliv na vnímání destinace a tamní politické situace. Je možné, že starší generace má o politické situaci konkrétně v Katalánsku větší povědomí než mladší respondenti. Nejmladšímu respondentovi bylo v době vyplnění dotazníku 14 let, nejstaršímu zato 59. avšak většina respondentů spadá do věkové kategorie 19 – 30 let, tudíž není možné tento aspekt objektivně posoudit. Příčinou je pravděpodobně i způsob šíření dotazníku.

Ot. č. 3 – stav

Tato otázka je taktéž rozřazovací a jejím cílem bylo zjistit jaký vliv má stav respondentů na jejich percepci destinace a tamní politické situace a také na rozhodování o dovolené. Z celkového počtu respondentů 47 % uvedlo, že stále studují, 51 %, že pracují a 2 % zbývajících, že jsou nezaměstnaní.

Ot. č. 4 – poloha Katalánska

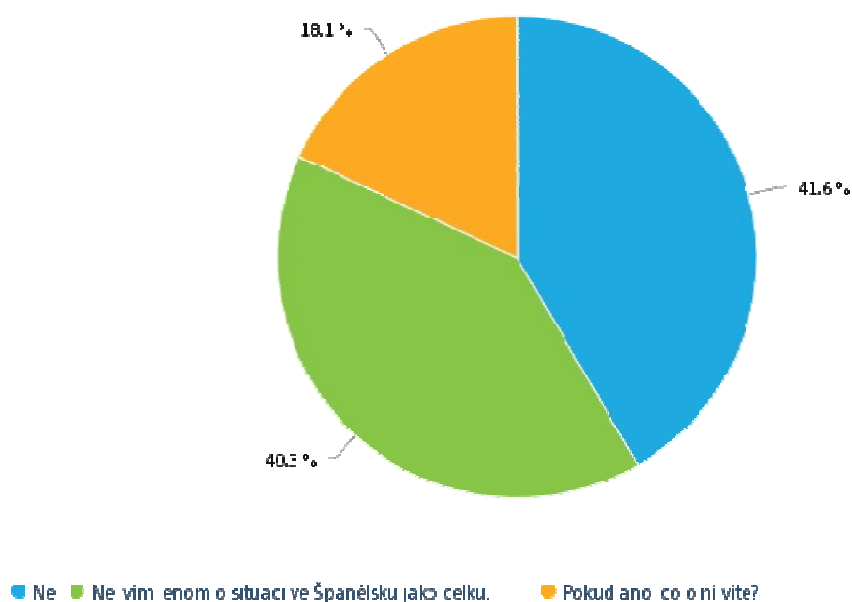
Na tuto otázku zodpovědělo 85 % respondentů kladně, tedy že ví, kde se Katalánsko nachází, avšak bohužel není možné toto tvrzení nijak potvrdit. Zbýlých 15 % respondentů přiznalo, že neví, kde Katalánsko leží. Co se týče odpovědí mužů, žen, studentů a pracujících, procentuální vyjádření jejich odpovědí se více méně shodova-

lo. Tento výsledek ukazuje poměrně dobré povědomí o poloze destinace v rámci Španělska, a to i přesto, že jde o území s poměrně malou rozlohou.

Ot. č. 5 – obeznámenost se současnou politickou situací v Katalánsku

Graf 1: Obeznamenost se současnou politickou situací v Katalánsku

Jste obeznámen/a se současnou politickou situací v Katalánsku?

Zdroj: Vlastní zpracování

Na tuto otázkou zodpovědělo 42 % respondentů záporně, tedy že o situaci neví nic. 40 % respondentů uvedlo, že jsou srozuměni pouze s celkovou politickou situací ve Španělsku a zbylých 18 % uvedlo, že o politické situaci Katalánsku ví. Muži celkově vyjádřili oproti ženám značně menší srozumění s politickou situací na Iberském poloostrově, což je překvapující. Stejně tomu bylo i u studentů a pracujících, kdy pracující vyjádřili větší povědomí o situaci jak ve Španělsku, tak v Katalánsku. Pochopitelně, respondenti, kteří v minulosti Katalánsko navštívili, vyjádřili značně větší povědomí o tamní situaci, než respondenti kteří navštívili ostatní části Španělska.

Celkově lze říci, že česká veřejnost o politické situaci v Katalánsku ví minimum. Ze slovních odpovědí některých respondentů je jasné, že ví o separatistických tendencích a někteří znají i důvod těchto tlaků. Výčet odpovědí je uveden v příloze.

Ot. č. 6 – návštěva Katalánska

Na tuto otázku odpovědělo 75 % respondentů záporně, tedy že Katalánsko doposud nenavštívili. 25 % respondentů již destinaci navštívilo. Z hlediska sledovaných skupin respondentů (mužů, žen, pracujících a studentů) nebyl zaznamenán žádný větší rozdíl v odpovědích. Pouze skupina respondentů, která již navštívila jiné části Španělska, uvedla v 37 % i návštěvu Katalánska. Tento fakt je pochopitelný, jelikož někteří z respondentů mohli podniknout dovolenou v rámci více společenství či jen projíždět Katalánskem při cestě do cílové destinace.

Respondenti, kteří Katalánsko již navštívili, mohli uvést konkrétní destinace. Nejčastěji se v odpovědích objevila nejznámější Barcelona (13x) a přímořská letoviska jako Figueres (3x) včetně Roses, Lloret de Mar (4x), Calella (4x), Tossa de Mar, Blanes, Malgrat de Mar, Salou, dále pak Mataró, Badalona. Z vnitrozemských destinací byla zmíněna historická Girona (2x), Lleida, Sabadell a Terrassa. Objevil se název celé oblasti Costa Brava (4x) či pouze přímořská letoviska (3x). Jednou byly zmíněny Pyreneje a známý Montserrat (2x). Tyto odpovědi jasně ukazují, že čeští návštěvníci jasně preferují přímořské destinace před vnitrozemskými či horskými oblastmi.

Ot. č. 7 – způsob zajištění dovolené

Z celkového počtu respondentů 58 % uvedlo, že návštěvu podnikli po vlastní ose. Zbylých 43 % využilo služeb touroperátorů. U této otázky se zcela liší odpovědi žen a mužů. Muži v 86 % uvedli cestu po vlastní ose, kdežto ženy v 58 % uvedly využití služeb touroperátorů. Podobně tomu bylo u studentů, kteří v 63 % volili vlastní zajištění dovolené, kdežto pracující ve 48 % využili služeb cestovních kanceláří a agentur. Lze tedy vyvodit závěr, že ženy preferují pohodlí nákupu dovolené před vlastním plánováním, a tak i lidé pracující, s menším fondem volného času.

Ot. č. 8 – budoucí návštěva Katalánska

Z celkového počtu respondentů, ti kteří ještě doposud Katalánsko nenavštívili, vyjádřili v 50 % odpovědí touhu destinaci navštívít a ve 43 % naopak nemají zájem.

Z respondentů, kteří již navštívili jiné oblasti Španělska, se 51 % vyslovilo pro budoucí návštěvu Katalánska, kdežto 44 % z nich o jeho návštěvě nepřemýšlí.

Ze slovních odpovědí bylo 17 kladných s větší či menší mírou touhy navštívit destinaci. 7 odpovědí bylo neutrálních, vyjadřovaly jak odložení návštěvy destinace či nevědomost o tamních atraktivitách a tedy nerozhodnost. 15 respondentů vyjádřilo nechuť Katalánsko navštívit, především z důvodů preference jiných destinací či nevědomosti o území a jeho atraktivitách. Výčet všech odpovědí je uveden v příloze. Z odpovědí je vidět, že mnoho respondentů má o Katalánsku zkreslené představy a možné přiblížení skutečného obrazu destinace by některé z nich dokázalo k návštěvě nalákat. Z kladných odpovědí jasně plyne touha, navštívit především kulturní památky v Barceloně a přímořská letoviska. Nechybí však ani zájem o návštěvu vnitrozemí, především horské oblasti Pyrenejí. Několik dotazovaných také uvedlo, že jim vyhovuje blízká poloha destinace, a to jak vzhledem k dobré přístupnosti letadlem tak autem.

Ot. č. 9 – aspekty, zvažované před cestou do Katalánska

Tato otázka se skládala z přiřazování určité váhy daným aspektům. Z dostupných odpovědí respondentů nebylo možné jednoznačně určit, který aspekt hrál rozhodující roli při rozhodování o dovolené. *Příroda a krajina* hraje pro většinu respondentů důležitou – velmi důležitou roli. *Klid a odpočinek* byl většinou respondentů považován za velice důležitý – důležitý aspekt dovolené. *Zábava a kulturní zařízení* byly respondenty ohodnoceny ve většině případů jako důležité – nezvažované. *Památky a historie* byly jednoznačně ohodnoceny jako velmi důležité – důležité. aspekt *sportovního vyžití* většina respondentů nezvažovala či považovala za důležité. *Dopravní dostupnost* Katalánska byla respondenty označena jako důležitý – nezvažovaný aspekt pro rozhodování o dovolené. *Kultura a mentalita obyvatel* znamená pro většinu dotazovaných důležitý aspekt pro výběr dovolené. Bezpečnost byla taktéž označena většinou za velice důležitý – důležitý aspekt pro rozhodování o návštěvě destinace. *Ekonomickou situaci* v destinaci většina respondentů nezvažovala, tak jako *situaci politickou*. *Cenová hladina* v destinaci byla většinou respondentů označena za důležitý aspekt, tak jako celková *nabídka služeb*.

Uvedené výstupy se poměrně liší v závislosti na konkrétní skupině respondentů. Pro muže je podstatným faktorem kvalitní dovolené v první řadě klid a odpočinek a poté příroda a krajina spolu s nabídkou služeb, což koresponduje s oblíbeností aktivní dovolené a pobytové rekreace. Ženy považují za důležité památky a historii, poté přírodu a krajinu společně s bezpečností v destinaci. Tyto výstupy potvrzují zájem žen v poznávání kultury destinace, společně s odpočinkem v rámci pobytové rekreace, kdy lpí na bezpečnosti a určitém standardu služeb. Studenti v první řadě přihlíží k cenové hladině v destinaci, poté je pro ně důležitým faktorem nabídka služeb a také příroda a krajina. Toto svědčí o známém jevu, že studenti preferují nízkonákladové cestování, avšak požadují určitou nabídku služeb, především v oblasti kulturních zařízení. Dále také považují za důležitý aspekt dovolené přírodu a krajinu, především v oblasti aktivní dovolené. Pro pracující je stěžejním aspektem kvalitní dovolené nabídka služeb, poté příroda a krajina spolu s památkami a historií. Z tohoto lze vyvodit především požadavek na kvalitní turistickou infrastrukturu, spolu se zálibou v přírodě a kulturních památkách, jež jsou dohromady základem jak pro pobytovou rekreaci tak i aktivní dovolenou.

Z odpovědí také vyplynulo, že žádná ze skupin nepřikládá větší váhu ekonomické či politické situaci v destinaci. Důvodem je zřejmě samotná neznalost současných poměrů v Katalánsku.

Ot. č. 10 – preferovaný druh dovolené

Z celkového objemu respondentů v rámci této otázky označilo jako preferovaný typ dovolené aktivní dovolenou, turistiku a sport 60 % dotazovaných. 66% dotazovaných preferuje taktéž dovolenou formou pobytové rekreace s cílem odpočinku. 43 % dotazovaných preferuje zároveň dovolenou zaměřenou na poznávání kultury, památek a architektury. Z těchto výsledků lze vyvodit, že většina respondentů preferuje pobytovou rekreaci, ale není jí cizí ani aktivní pohyb, turistika a sport. Zájem o kulturu a památky je ale menší.

Rozdíly mezi preferencemi jednotlivých skupin respondentů se liší. Muži preferují v 71 % aktivní dovolenou, v 58 % pobytovou rekreaci a pouze ve 36 % projevují zájem o kulturu. Ženy jednoznačně preferují pobytovou rekreaci (72 %), poté aktivní

dovolenou (51 %) ale nemají tak daleko ke kultuře (48 %). U studentů převládá též preference pobytové rekreace (77 %), zatímco preference aktivní dovolené a kulturního vyžití se od tohoto čísla příliš nevzdaluje (61 % a 51 %). Pracující jasně preferují aktivní dovolenou (58 %) spolu s pobytovou rekreací (57 %) a na kulturním zážitku lpí pouze 33 % dotazovaných. Jak vidno, získané odpovědi na tuto otázku korespondují s odpověďmi na otázku předchozí, vzájemně se doplňují a vysvětlují.

Ot. č. 11 – návštěva jiné části Španělska

Z výzkumu vyplynulo, že 75 % respondentů doposud nenavštívilo jiné části Španělska, kdežto 25 % dotazovaných již ano. Získané odpovědi nevykazují žádné větší rozdíly mezi jednotlivými skupinami respondentů. Z odpovědí vylo vyvozeno, že mezi nejoblíbenější destinace ve Španělsku patří mimo Katalánsko Kanárské ostrovy (9x), Valencie (9x), hlavní město Madrid (9x), Baleárské ostrovy, a to především Mallorca (7x), andalusie (7x), poté Galicie (2x), León (2x) a dále Baskicko, Cantabrie, Murcia a aragonsko, jež byly uvedeny všechny jednou. Tyto výsledky opět potvrzují oblibu českých turistů v přímořských či ostrovních společenstvích Španělska.

Ot. č. 12 – percepce rozdílu mezi kulturou Katalánska a zbytkem Španělska

Na tuto otázku zodpovědělo 83 % dotazovaných, kteří navštívili jak Katalánsko, tak ostatní části Španělska, záporně, tedy že nepocítily žádný rozdíl mezi tamní kulturou a kulturou zbytku Španělska. 17 % dotazovaných ovšem uvedlo, že jisté rozdíly zaznamenali. Skupinou, která vyjádřila největší percepci kulturních rozdílů, jsou muži s 29 % kladných odpovědí, kdežto ženy rozdíly vnímaly jen minimálně (9 %). Studenti zaznamenali jen nepatrně větší vnímavost ke kulturním rozdílům než pracující (rozdíl 10 %).

Jako odlišnosti respondenti uvedli jazyk (Katalánština), projevy nacionalismu, všudypřítomné katalánské vlajky a barvy, Gaudího stavby a tradiční tanec Sardana, jež jsou pravdivě označovány za znaky katalánského národa. Tyto znaky by bylo možné použít při propagaci destinace v zahraničí, jelikož jsou svérázné a lehce zapamatovatelné, tak jako je ve větší míře využít při tvorbě produktů cestovního ruchu.

Mezi další respondenti uvedli chudobu, špínu, nepřátelskost obyvatel, velké množství přistěhovalců. Tyto faktory lze jen těžko objektivně posoudit, jelikož se jedná o subjektivní názory dotazovaných. Chudší čtvrti se jistě dají nalézt v každém španělském městě tak jako špína. Větší nepřátelskost obyvatel může být projevem nacionalismu, hrdosti, většího vlivu západoevropské kultury či pouze osobnostních rysů jednotlivce. Co se týče problému přistěhovalectví, důvodem může být současný trend migrace napříč Evropou, kdy uprchlíci směřují do ekonomicky vyspělejších zemí západní Evropy. Jelikož se ale celé Španělsko momentálně potýká především v jižních a pobřežních oblastech s vlnami přistěhovalců, bylo by neobjektivní tento postřeh zdůvodňovat.

Graf 2 : percepce rozdílu mezi kulturou Katalánska a zbytkem Španělska

Zdroj: Vlastní zpracování

Ot. č. 13 – percepce polické situace v Katalánsku (konkrétně nacionalismu a separatismu)

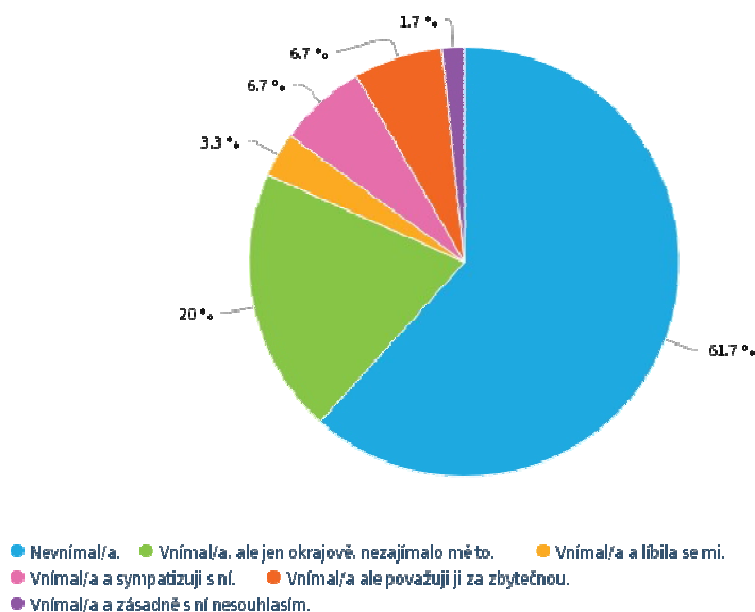
Na tuto otázku zodpovědělo 62 % respondentů záporně, tedy že nevnímali žádné projevy nacionalismu či separatismu ani jiné další projevy nespokojenosti.

20 % respondentů uvedlo, že sice tyto projevy vnímalo, ale že jim nevěnovalo patřičnou pozornost. 3 % respondentů označila projevy nacionalismu a separatismu za atraktivní. 7% dotazovaných s těmito projevy sympatizovalo. 7 % dotazovaných myšlenku katalánského nacionalismu a separatismu naopak považovalo za zbytečnou a 2 % respondentů s ní zásadně nesouhlasila.

Mezi názory jednotlivých skupin respondentů nebyly zaznamenány žádné větší odlišnosti. Pouze muži vykazali větší míru vnímání politického dění v destinaci, a to jak v pozitivním, tak negativním směru. Obecně spíše s myšlenkou nacionalismu a separatismu sympatizovali. Z této otázky lze vyvodit závěr, že česká společnost je natolik málo informována o současném dění v Katalánsku, že není více méně schopná situaci vnímat či ji nějak hodnotit a ztotožňovat se s jistými názory.

Graf 3 : percepce polické situace v Katalánsku

Jak jste vnímala/a tamní politickou situaci? Konkrétně myšlenku katalánského patriotismu a touhu po odtržení od zbytku Španělska?

Zdroj: Vlastní zpracování

Ot. č. 14 - vliv politické situace na budoucí návštěvu Katalánska

Uspokojivý je závěr plynoucí z odpovědí na poslední otázku dotazníku pro českou veřejnost. Respondenti zde uvedli, že by v 97 % případů rádi opět navštívili Katalánsko, jelikož je tamní kultura a atmosféra zaujala a současná politická situace je

nijak od další návštěvy neodrazuje. Pouze 3 % respondentů poukázala na fakt, že je tamní politická situace obtěžovala a tudíž nemají chuť se do destinace vracet.

5.2 Dotazník pro Španěly/Katalánce

Možnosti turismu a rekreace v Katalánsku ve vztahu k současné politické situaci (zkušenosti, představy a postoje)

Ot. č. 1 – pohlaví

Cílem této rozřazovací otázky bylo zjistit pohlaví respondentů, a zda má tento faktor vliv na percepci politického dění ve Španělsku a konkrétně v Katalánsku. Dále bylo sledováno, do jaké míry pohlaví respondentů ovlivňuje jejich smýšlení a rozhodování. Dotazník zodpovědělo přibližně 53 % žen a 47 % mužů.

Ot. č. 2 – věk

Úkolem této otázky bylo zjistit přibližný věk respondentů a také jaký vliv má na vnímání politického dění ve Španělsku a konkrétně v Katalánsku. Je možné, že má mladší generace kontroverznější a radikálnější názory. Nejmladšímu respondentovi bylo v době vyplnění dotazníku 20 let, nejstaršímu pak 54. Většina respondentů však spadá do věkové skupiny 20 až 28 let. Příčinou je pravděpodobně i způsob šíření dotazníku přes sociální síť.

Ot. č. 3 – stav

Tato otázka je taktéž rozřazovací a jejím cílem bylo zjistit jaký vliv má stav respondentů na jejich politické smýšlení a také na rozhodování o dovolené, což bude rozvedeno v otázkách následujících. Z celkového počtu respondentů 67 % uvedlo, že stále studují, 29 %, že pracují a 3 % zbývajících, že jsou nezaměstnaní.

Ot. č. 4 – místo pobytu, místo narození

Z 34 respondentů celkem 12 pochází původně z Katalánska, 2 z nich se odstěhovali do jiných španělských společenství. Dalších 22 dotazovaných pochází z jiných

španělských společenství (10 z andalusie, 3 z Kastilie a Leónu, 2 z Kanárských ostrovů, 2 z Kantábrie, 2 z Madridu, 1 z Valencie a 1 z Galicie), 3 z nich se přestěhovali a nyní žijí v Katalánsku. 1 respondent uvedl, že se stále stěhuje napříč Španělskem.

Tato otázka je stěžejní pro rozlišení různých názorů o katalánském nacionalismu a separatismu. Je zřejmé, že Katalánci reagovali na následující otázky jinak než obyvatelé ostatních částí Španělska.

Ot. č. 5 – četnost dovolených

Úkolem následující otázky bylo zjistit, jak často jezdí respondenti na dovolenou a tudíž jaký mají vztah k cestování a poznávání jiných kultur. 85 % z nich uvedlo, že rádi cestují minimálně jednou za rok, 15 % uvedlo, že cestují ale nepravidelně. Žádný z respondentů neuvedl, že by necestoval vůbec. Z pracujících a kupodivu i nezaměstnaných uvedlo 100 %, že jezdí na dovolenou alespoň jednou ročně. Studenti cestují minimálně jednou ročně v 78 %. Z odpovědí tedy vyplývá, že mladí Španělé rádi cestují a měli by tedy být otevřenější jiným kulturám. Žádné větší rozdíly v preferencích týkajících se cestování nebyly mezi jednotlivými společenstvími zaznamenány.

Část určená pro Katalánce

Ot. č. 6 – provincie

Úkolem této otázky bylo zjistit, v jaké části Katalánska respondenti žijí a dále tuto informaci použít při hodnocení výsledků následujících otázek. Na tuto otázku však odpověděli všichni obyvatelé Katalánska stejně, tedy že 100 % z nich bydlí v provincii Barcelona. V průzkumu tedy chybí výpovědi obyvatel ostatních katalánských provincií (Tarragony, Girony a Lleidy).

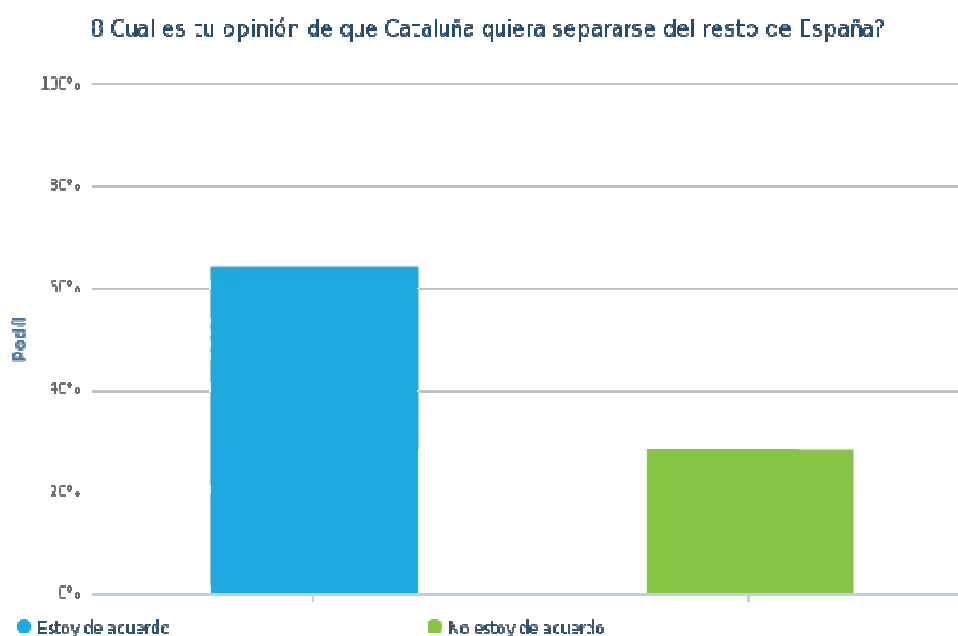
Ot. č. 7 – preference destinace

V této otázce byli obyvatelé Katalánska tázáni na své oblíbené destinace. Úkolem otázky bylo zjistit, zda Katalánci upřednostňují dovolenou v Katalánsku ve spojení s národním cítěním, či zda rádi navštěvují i další španělská společenství a jiné ze-

mě. Překvapivě ani jeden z Katalánců neuvedl, že rád navštěvuje pouze Katalánsko. 57 % tázaných uvedlo, že rádi navštěvují cizí země a zbylých 43 % uvedlo, že preferují dovolenou v ostatních částech Španělska. Z toho lze vyvodit závěr, že mladí Katalánci jsou otevření cestování mimo Katalánsko. Podpora cestování mimo Katalánsko by tedy mohla do budoucna přispět k většímu porozumění mezi jednotlivými španělskými národy a tedy ke společnému konsenzu jak na úrovni každodenního života tak i úrovni podnikatelské a politické, a to při zachování národní identity.

Ot. č. 8 – názor na oddělení Katalánska od Španělska

Graf 4: Názor na oddělení Katalánska od Španělska

Zdroj: Vlastní zpracování

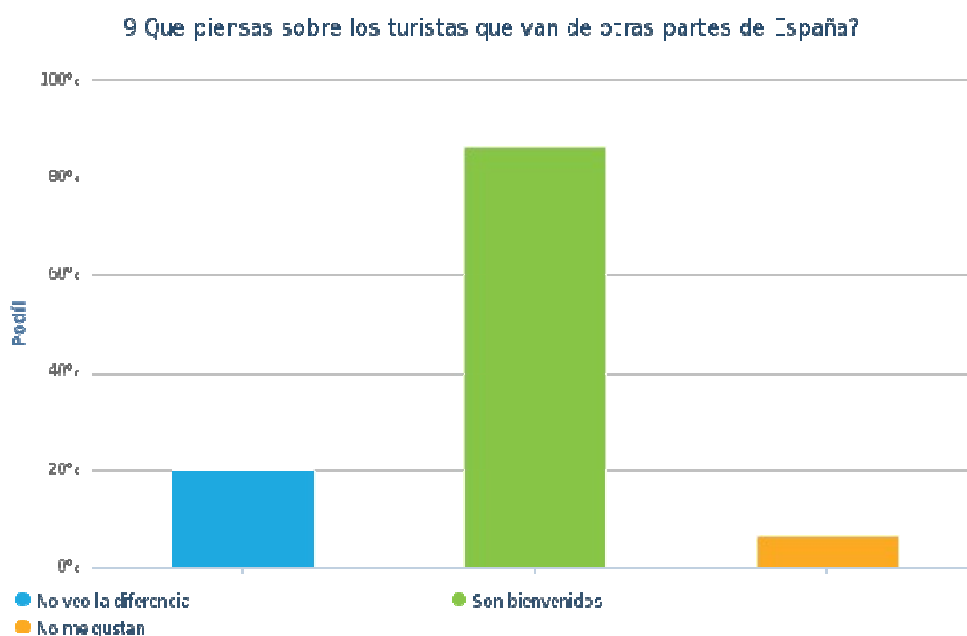
Cílem této otázky bylo zjistit přibližně, jak velká část populace Katalánska sympatizuje s myšlenkou separatismu. Celkem 70 % dotazovaných se vyslovilo pro oddělení Katalánska od Španělského království. Zbylých 30 % respondentů s touto myšlenkou nesouhlasí. Bohužel se nepodařilo nashromáždit více odpovědí, a tudíž výsledky nemohou být zcela objektivní, jak by tomu bylo u většího počtu respondentů. avšak výsledek téměř souhlasí s výsledkem Referenda o oddělení Katalánska od Španělska z podzimu roku 2014, kdy se 80 % populace vyslovilo pro oddělení. Někteří tázaní uvedli důvody pro své názory, a to například:

- Sebeurčení katalánského národa je nezbytné, ale nemělo by být provedeno mocenskými elitami.
- Katalánsko bylo zneužíváno a ignorováno Španělskem po celé generace.
- Lidé by měli mít možnost se rozhodnout, co chtějí.
- Abychom platili nižší daně.

Odpovědi jsou uvedeny v původním znění (španělsky) v příloze.

Ot. č. 9 – vnímání turistů z ostatních částí Španělska

Graf 5: Vnímání turistů z ostatních částí Španělska

Zdroj: **Vlastní zpracování**

Úkolem této otázky bylo zjistit, jak Katalánci přijímají turisty z ostatních španělských společenství. autorka osobně zažila nespočet případů, kdy nebyli turisté z ostatních částí Španělska v katalánských zařízeních vítáni a to kvůli údajné nezdvořilosti. Výsledek je tedy příjemně překvapující. 77 % Katalánců uvedlo, že španělské turisty vítá, 18 % respondentů uvedlo, že je nerozlišuje mezi návštěvníky z jiných zemí a 5 % uvedlo, že je nemá rádo. Respondenti argumentují tím, že každý má právo navštívit místo, které chce za předpokladu, že se chová zdvořile. Bohužel se nepodařilo nashromáždit více odpovědí, a tudíž výsledky nemohou být zcela objektivní, jak by tomu bylo u většího počtu respondentů.

Část určená pro obyvatele ostatních částí Španělska

Ot. č. 6 – dovolená v Katalánsku

Cílem této otázky bylo zjistit, jak vnímají Španělé Katalánsko jako turistickou destinaci a v jaké míře inklinují k jeho návštěvě. 63 % dotazovaných uvedlo, že nevidí žádný důvod proč Katalánsko nenavštívit. 21 % odpovědělo, že momentálně nemají zájem destinaci navštívit a 16 % respondentů uvedlo, že Katalánsko jako destinaci nemá rádo.

Jako důvod k návštěvě jeden respondent uvedl krásnou přírodu a zábavní park Port avntura. Důvody proč jistí respondenti Katalánsko navštívit nechtějí, jsou:

- Je to část Španělska, ale někdy se tak nezdá. Katalánština se používá i při styku s turisty (i Španěli).
- Nechce být součástí Španělska, ale chce zisk ze španělského cestovního ruchu.
- Preferují anglicky mluvící země.

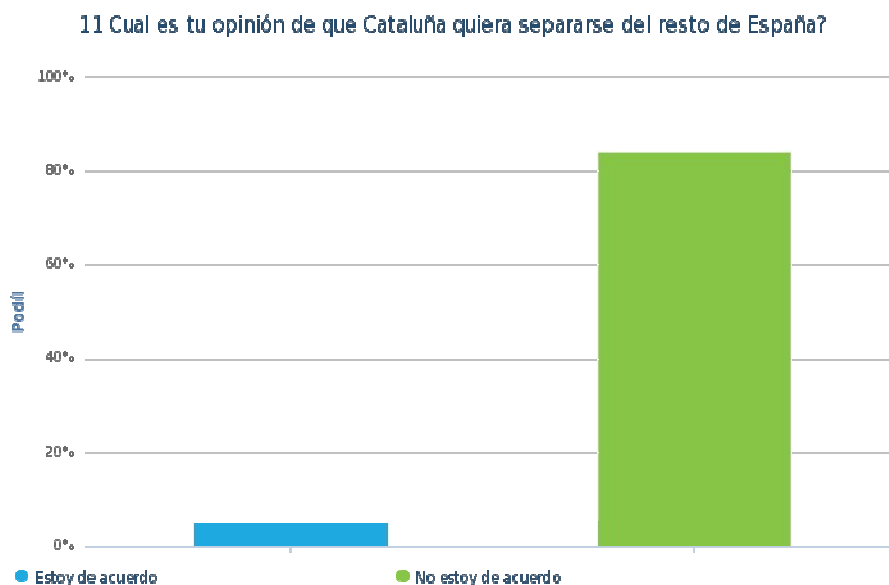
Odpovědi jsou uvedeny v původním znění (španělsky) v příloze.

Z toho lze vyvodit závěr, že někteří Španělé svým způsobem Katalánsko bojkotují. Katalánský nacionalismus vidí spíše jako špatnou vlastnost, pýchu a Katalánce jako ziskuchtivé. Někteří vadí, že si v Katalánsku někdy nevystačí pouze se španělštinou.

Ot. č. 7 - názor na oddělení Katalánska od Španělska

Tato otázka měla za úkol zjistit, jaký mají obyvatelé ostatní částí Španělska názor na separatistické tendence Katalánska. Již zpočátku bylo předpokládáno, že se většina dotazovaných vysloví proti oddělení, a to z mnoha důvodů, které byly uvedeny již v hlavní části práce. To se také stalo. 94 % dotazovaných uvedlo, že je proti oddělení Katalánska a pouhých 6 % uvedlo, že je pro oddělení.

Graf 6: názor na oddělení Katalánska od Španělska

Zdroj: Vlastní zpracování

Respondenti uvádějí pochopení pro svobodu projevu a vlastního rozhodnutí, nicméně se ve většině případů shodují v tvrzení, že Španělsko je jedna země a tudíž by se neměla rozdělovat. Jiní vidí problém z hlediska ekonomického a finančního. Tvrdí, že by rozdělení nepřineslo užitek ani jedné straně a vybudování nového státu by bylo velice náročné a nákladné.

Výčet všech odpovědí v originálním znění je v příloze.

Výstup získaný z této otázky lze zhodnotit tak, že většina obyvatel Španělska uznává Katalánsko jako autonomní společenství, ale nevidí žádný důvod, proč by mělo opouštět Španělské království. Řešením tohoto sporu může být jediné společná diskuse a snaha o porozumění obou stran. Španělé jsou pověstní svou hrdostí, která je v Katalánsku snad ještě silnější. Cestovní ruch tak může být chápán jako jedna z forem nenásilné komunikace mezi všemi stranami.

5.3 Závěry dotazníkového šetření

Oba dotazníky potvrdily některé předvídané skutečnosti a zároveň vrhly světlo na zcela odlišné přístupy či skutečnosti, než jaké byly očekávány. Dotazníkové šet-

ření tak velice pomohlo osvětlit vnímání Katalánska jako turistické destinace, ale i autonomního společenství, jak českou veřejností, tak samotnými Španěli, a to z mnoha různých úhlů pohledu.

V první řadě byl zjištěn celkový pohled české veřejnosti na Katalánsko jako turistickou destinaci. V tomto případě se destinace ukázala jako atraktivní a českými turisty oblíbená, a to z různých důvodů. Co se týče vnímání Katalánska jako španělského autonomního společenství, byla povědomost české veřejnosti o poznání nižší. Minimum dotazovaných prokázalo znalost tamní současné politické situace. Tento fakt může být vyložen pozitivně i negativně.

Z pozitivního hlediska si lze všimnout, že většina dotazovaných, kteří Katalánsko již navštívili, nepocítila žádné negativní důsledky tamní politické situace. Současné politické klima v destinaci tedy prokazatelně nesnižuje její potenciál pro CR.

Na druhou stranu, z negativního hlediska, lze postřehnout velice nízkou míru povědomosti české veřejnosti o současné situaci v Katalánsku. Tento fakt může být zapříčiněn mnoha faktory. Pozitivním by se tento jev mohl stát v případě jeho správného a účelného využití při tvorbě nových produktů CR, které by vrhly světlo na podstatu problému a zároveň nabídly potenciálním návštěvníkům destinace nové zážitky.

Dotazník pro Španěly zase pomohl osvětlit situaci z pohledu samotných obyvatel země. Jediná otázka, ve které se Katalánci a obyvatelé ostatních španělských společenství neshodli, byla správně predikována. V návaznosti na textu uvedeném v práci dříve se potvrdilo stanovisko katalánské a obecně španělské společnosti na případné odtržení Katalánska od Španělska. Tedy, že většina Katalánců si přeje oddělení a většina Španělů naopak s oddělením nesouhlasí. Obě strany uvedly smysluplné důvody ke svým stanoviskům.

Tyto důvody by tedy měly být vzaty v potaz pro další řešení situace a také pro plánování na poli CR. Turismus se v tomto případě sám ukázal jako jeden z budoucích nástrojů řešení tamní politické debaty, a to skrze kulturní výměnu, vzájemný respekt a pochopení.

6 Závěry a doporučení

V této kapitole následuje zhodnocení poznatků, získaných jak samotným dotazníkovým šetřením, tak i studiem různých publikací, zjišťováním aktuálních trendů a také na základě osobní zkušenosti autorky při pobytu v destinaci, a to v návaznosti na dříve stanovené hypotézy. Nechybí ani doporučení pro další výzkum a opatření na poli CR.

První hypotéza říkající, že kultura, jazyk a samotný trend katalánského nacionalismu činí destinaci odlišnou od ostatních částí Španělska a dává tak prostor vzniku nových produktů, odlišujících Katalánsko, a tudíž rozvoji turismu a rekreace v destinaci, byla potvrzena. Respondenti v poslední otázce uvedli, že by v 97 % případů Katalánsko rádi opět navštívili, jelikož je tamní kultura a atmosféra zaujala a současná politická situace je nijak od další návštěvy neodrazuje. Otevírá se zde tedy prostor pro vznik nových produktů CR, které by pomohly ještě více zdůraznit a odlišit katalánskou kulturu od španělské obecně. Toho by mohlo být docíleno za pomoci využití znaků kultury a národa Katalánců, jež byly uvedeny dříve v textu i dotazníkovém šetření.

Druhá hypotéza říkala, že současná politická situace v zemi negativně ovlivňuje interakci mezi katalánským parlamentem a španělskou vládou a může tedy negativně působit i na organizaci a podporu cestovního ruchu v rámci Španělska. Tato hypotéza nebyla potvrzena. V hlavní části, konkrétně kapitole 7.3 lze nalézt analýzu současného systému organizace i podpory CR v Katalánsku centrální vládou a především katalánskou vládou Generalitat. Centrální vláda podporuje rozvoj turismu v autonomních společenstvích jen minimálně, a to většinou formou propagace obecné značky Španělska v zahraničí. Finanční pomoc Katalánsku pro rozvoj CR je v tomto případě zanedbatelná. Organizace a plánování v sektoru CR je tedy zcela v režii katalánské vlády Generalitat. Nelze tedy objektivně posoudit, jak by současná politická situace mohla ovlivnit organizaci a podporu CR pokud by byla v režii centrální vlády.

Třetí hypotéza se tázala, zda hraje poloha Katalánska spolu s dobrou dopravní dostupností destinace důležitou roli v návštěvnosti destinace. Na základě výsledků dotazníkového šetření spolu s analýzou dopravní sítě a mezinárodních dopravních

spojení v kapitole 7.1.2.3 lze toto tvrzení potvrdit. Katalánsko bylo již v minulosti nazýváno mostem mezi Evropou a Středomořím a v současnosti tomu není jinak.

Čtvrtá hypotéza říkájící, že současná politická situace negativně ovlivňuje výjezdový i příjezdový cestovní ruch v rámci Španělska, jelikož Katalánci nemají vůli cestovat do jiných španělských společenství a Španělé naopak do Katalánska, nebyla potvrzena. Z výsledků dotazníkového šetření jasně vyplynulo, že Katalánci nemají problém cestovat mimo Katalánsko, tak jako Španělé do Katalánska. Z výzkumu ale vyplynulo, že malá část Španělů, nežijících v Katalánsku, svým způsobem bojkotuje Katalánsko, a to i svou neochotou destinaci navštívit. Důvodem je politická situace a především separatistické tendence Katalánců, které někteří Španělé nejsou ochotni připustit.

Pátá, poslední hypotéza říkájící, že současná politická situace v Katalánsku nijak významně neovlivňuje vnímání destinace turistou ze zahraničí, a tudíž ani příjezdový cestovní ruch, byla výzkumem potvrzena. Na základě dotazníkového šetření, kdy 62 % dotazovaných vypovědělo, že nezaregistrovali žádné projevy politické situace v destinaci, lze tedy usoudit, že tamní politická situace nijak výrazně neohrožuje rozvoj příjezdového CR.

Na základě těchto zjištění autorka navrhuje provedení výzkumu vlivu případného oddělení Katalánska od Španělska na rozvoj CR v destinaci. Dále by autorka doporučila českým cestovním kancelářím využít znaků katalánského národa a jeho projevů při tvorbě zájezdů do destinace. Katalánsko se stalo pro Čechy oblíbenou destinací, a tudíž je tu prostor pro tvorbu nových nevšedních produktů vedle těch osvědčených. Jak výzkum ukázal, Češi mají zájem o poznávání kultury a jistě by tedy takovýto produkt uvítali.

7 Zdroje

7.1 Tištěné zdroje

- [1] BASKETT, Simon. *Španělsko: [turistický průvodce]*. 2. vyd. Přeložil Jan Sládek. V Brně: Jota, 2013, 942 s. ISBN 978-80-7462-339-4.
- [2] ČECH, Jiří. *Malá encyklopedie cestovního ruchu: vybrané pojmy v češtině a angličtině, definice, zkratky*. 1. vyd. Praha: Idea servis, 1998, 130 s. ISBN 80-85970-19-8.
- [3] ČERNÝ, Jiří, Jiří CHALUPA a anna MOHAPLOVÁ. *España: geografía, historia, arte*. 2. vyd. Olomouc: Vydavatelství Univerzity Palackého, 1997, 83 s. ISBN 80-7067-723-6.
- [4] JAŠÍKOVÁ, Veronika a Michal TROUSIL. *Úvod do tvorby empirických prací pro cestovní ruch*. Vyd. 1. Hradec Králové: GAUDEAMUS, 2009, 110 s. ISBN 978-80-7435-020-7.
- [5] KOLEČKO, Jiří. *Španělské Středomoří: podrobné a přehledné informace o historii, kultuře, přírodě a turistickém zázemí Španělského středomoří*. 1. vyd. Praha: Freytag & Berndt, 2002, 144 s. ISBN 80-7316-029-3.
- [6] MARIOT, Peter. *Geografía cestovního ruchu*. Bratislava: Veda, 1983, 248 s.
- [7] MINAHAN, James. *Encyclopedia of the stateless nations: ethnic and national groups around the world*. Westport: Greenwood, 2002, 4 sv. ISBN 0-313-31617-1.
- [8] PÁSKOVÁ, Martina. *Udržitelnost rozvoje cestovního ruchu*. Vyd. 2. Hradec Králové: Gaudeamus, 2009, 298 s. ISBN 978-80-7435-006-1.
- [9] PECOLD, Lumír a Magda PECOLDOVÁ. *Španělsko, Katalánsko: průvodce do kapsy*. Frýdek-Místek: Ppress, 1993, 23 s. ISBN 80-901249-7-6.
- [10] PETR, Ivo. *Hory Španělska: turistika, trekning, cykloturistika: 55 túr - od Pyrenejí po Gibraltar*. 1. vyd. Ostrava: Mirago, 2006, 186 s. ISBN 80-86617-22-x.

- [11] PETRŽELOVÁ, Jana. *Encyklopedie ekonomických a právních pojmů pro školy i veřejnost*. Praha: Linde, 2007, 287 s. ISBN 978-80-7201-643-3.
- [12] RYGLOVÁ, Kateřina. *Cestovní ruch: soubor studijních materiálů*. Vyd. 3. rozš. Ostava: Key Publishing, 2009, 187 s. ISBN 978-80-7418-028-6.
- [13] RYGLOVÁ, Kateřina, Michal BURIAN a Ida VAJČNEROVÁ. *Cestovní ruch - podnikatelské principy a příležitosti v praxi*. 1. vyd. Praha: Grada, 2011, 213 s. ISBN 978-80-247-4039-3.
- [14] SCHULZ, Horst H. Costa Brava: *Barcelona : doporučené tipy*. 2. české aktualiz. vyd. Ostfildern: MairDumont, 2010, 123 s. ISBN 978-3-8297-6900-6.
- [15] ŠTÝRSKÝ, Jiří. *Geografie cestovního ruchu Evropy a světa: úvod do geografie, geografie světového hospodářství, geografie cestovního ruchu Evropy a světa, komparativní geografie a ekonomika: zdroje a možnosti destinací Evropy a dalších světadílů s důrazem na působení genia loci a zážitkovou turistiku*. Vyd. 5. Hradec Králové: Gaudeamus, 2009, 215 s. ISBN 978-80-7435-007-8.
- [16] ZELENKA, Josef a Martina PÁSKOVÁ. *Výkladový slovník cestovního ruchu*. Kompletně přeprac. a dopl. 2. vyd. Praha: Linde Praha, 2011, 768 s. ISBN 978-80-7201-880-2.
- [17] ŽALOUDEK, Karel a Eduard HULICIUS. *Encyklopedie politiky*. 3., přeprac. a aktualiz. vyd. Praha: Libri, 2004, 575 s. ISBN 80-7277-209-0.

7.2 Ostatní zdroje

- [18] agència Catalana de Turisme, *about the Catalan Tourist Board*. [online]. ©2015 [cit. 2015-7-27]. Dostupné z:<http://www.act.cat/act-about-us/act-about-the-catalan-tourist-board/?lang=en>.
- [19] Barcelona Field Studies Centre, *Cardona Salt Mountain*. [online]. ©2000-2015 [cit. 2015-7-27]. Dostupné z:<http://geographyfieldwork.com/CardonaSaltMountain.htm>.

- [20] Businessinfo, *Španělsko: Obchodní a ekonomická spolupráce s ČR*. [online]. ©1997-2015 [cit. 2015-7-27]. Dostupné z:<http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/spanelsko-ekonomicka-charakteristika-zeme-18558.html>.
- [21] Catalan news agency, *16.7 million foreign tourists visited Catalonia in 2014, a new high and an increase of 7.2%*. [online]. 2015 [cit. 2015-7-27]. Dostupné z:<http://www.catalannewsagency.com/business/item/16-7-million-foreign-tourists-visited-catalonia-in-2014-a-new-high-and-an-increase-of-7-2>.
- [22] Catalan news agency, *Only 9.5% of Spanish Government's budget will be spent in Catalonia in 2015, despite Catalonia making up 19% of Spain's GDP*. [online]. 2015 [cit. 2015-7-27]. Dostupné z:<http://www.catalannewsagency.com/politics/item/only-9-5-of-spanish-government-s-budget-will-be-spent-in-catalonia-in-2015-despite-catalonia-making-up-19-of-spain-s-gdp>.
- [23] Catalonia Monthly Climate average, *Spain*. [online]. ©2015 [cit. 2015-7-27]. Dostupné z:<http://www.worldweatheronline.com/Catalonia-weather-averages/Catalonia/ES.aspx>.
- [24] Catalunya Convention Bureau, *Conventions, incentives and events*. [pdf] Barcelona, 2014. Dostupné z:http://www.act.cat/wp-content/uploads/2014/08/Catalunya-Conventions-Incentives-and-Events_ENG.pdf.
- [25] COUFALOVÁ, Lucie, *Ekonomické dopady osamostatnění Katalánska*. [pdf] Brno, 2014, 116 s. Dostupné z: http://is.muni.cz/th/174064/esf_m/DP_final.pdf.
- [26] E15.CZ, Zprávy, *Španělská vláda chce Katalánsku překazit všelidové hlasování* [online]. ©2015 [cit. 2015-7-27]. Dostupné z:<http://zpravy.e15.cz/zahranicni/politika/spanelska-vlada-chce-katalansku-prekazit-vselidove-hlasovani-1133204>.

[27] Evropská komise, *Evropa bez hranic, Schengenský prostor*. [pdf] Brusel, 2014, 15. s. Dostupné z:http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/e-library/docs/schengen_brochure/schengen_brochure_dr3111126_cs.pdf. ISBN 978-92-79-46089-0.

[28] Foronuclear, *The eighth Spanish nuclear power plant: Vandellós II*. [online]. ©2014 [cit. 2015-7-27]. Dostupné z:<http://www.foronuclear.org/es/ask-the-expert/the-eighth-spanish-nuclear-power-plant-vandellos-ii>.

[29] GARAY, Luis, CANOVES, Gemma. Life cycles, stages and tourism history, *The Catalonia (Spain) Experience. annals of Tourism Research*. [pdf] Great Britain, 2011, vol. 39, iss. 2, s. 651-671. ISSN: 0160-7383. Dostupné z:
<http://www.journals.elsevier.com/annals-of-tourism-research>.

[30] Generalitat de Catalunya, Departament d'Economia i Coneixement, *Pressupostos de la Generalitat de Catalunya per al 2015, Estat d'ingressos i despeses*. [pdf] Barcelona 2014, s. 761-763, Dostupné z:
http://aplicacions.economia.gencat.cat/wpres/AppPHP/2015/pdf/VOL_P_EID.pdf.

[31] Generalitat de Catalunya, Ministry for Business and Labour, *Catalonia declared European Region of Gastronomy 2016*. [online]. ©2015 [cit. 2015-7-27]. Dostupné z:http://empresaiocupacio.gencat.cat/en/treb_ambits_actuacio/emo_turisme/emo_coneixement_planificacio/emo_informes/emo_fullturisme_noticies/emo_numero22/catalunya_gastronomica/.

[32] Generalitat de Catalunya, Ministry for Business and Labour, *Catalonia's Taula de Turisme, a cross-cutting body for everyone involved in the Catalan tourism sector*. [online]. ©2015-4-14 [cit. 2015-7-27]. Dostupné z:http://empresaiocupacio.gencat.cat/en/treb_ambits_actuacio/emo_turisme/emo_coneixement_planificacio/emo_informes/emo_fullturisme_noticies/emo_numero22/Mesa-de-turismo-de-Cataluna-organo-de-participacion-transversal-del-sector-turistico-catalan/

[33] Generalitat de Catalunya, Ministry for Business and Labour, *Tax on stays in tourism establishments*. [online]. ©2015 [cit. 2015-7-27]. Dostupné z:http://empresaiocupacio.gencat.cat/en/treb_ambits_actuacio/emo_turisme/emo_empreses_establiments_turistics/emo_impost_establiments_turistics/.

[34] Hakim, ali, Harvard political review, *Catalonia in Contention*. [online]. 2014-9-27. [cit. 2015-7-27]. Dostupné z:<http://harvardpolitics.com/world/catalonia-contention/>.

[35] Institut d'Estadística de Catalunya, *aquiculture. Production. By species*. [online]. 2015. [cit. 2015-7-27]. Dostupné z:<http://www.idescat.cat/pub/?id=aec&n=469&lang=en>.

[36] Institut d'Estadística de Catalunya, *Coneixement del català*. [online]. 2015. [cit. 2015-7-27]. Dostupné z:<http://www.idescat.cat/dequavi/?TC=444&V0=15&V1=1&lang=en>.

[37] Institut d'Estadística de Catalunya, *Cultivated land. By type of crop* [online]. 2015. [cit. 2015-7-27]. Dostupné z:<http://www.idescat.cat/pub/?id=aec&n=440&lang=en>.

[38] Institut d'Estadística de Catalunya, *Employed persons in the tourism sector*. [online]. 2015. [cit. 2015-7-27]. Dostupné z:<http://www.idescat.cat/economia/inec?tc=3&id=0332&lang=en&dt=201501&x=4&y=10>.

[39] Institut d'Estadística de Catalunya, *Evolució de la població. Xifres oficiós*. [online]. 2015. [cit. 2015-7-27]. Dostupné z:<http://www.idescat.cat/economia/inec?tc=3&id=d001&lang=en>.

[40] Institut d'Estadística de Catalunya, *Foreign tourists, reason and characteristics of the trip*. [online]. 2015. [cit. 2015-7-27]. Dostupné z:<http://www.idescat.cat/economia/inec?tc=3&id=5430&lang=en>.

- [41] Institut d'Estadística de Catalunya, *GDP. By sectors. at current prices.* [online]. 2015. [cit. 2015-7-27]. Dostupné z:<http://www.idescat.cat/pub/?id=aec&n=354&lang=en>.
- [42] Institut d'Estadística de Catalunya, *Hotel establishments. Travellers, overnight stays and occupancy rate.* [online]. 2015. [cit. 2015-7-27]. Dostupné z:<http://www.idescat.cat/economia/inec?tc=3&id=5409&lang=en>.
- [43] Institut d'Estadística de Catalunya, *Language Uses of the Population. By linguistic identification with Catalan. areas.* [online]. 2015. [cit. 2015-7-27]. Dostupné z:<http://www.idescat.cat/pub/?id=aec&n=804&lang=en>.
- [44] Institut d'Estadística de Catalunya, *Mining production. By products* [online]. 2015. [cit. 2015-7-27]. Dostupné z:<http://www.idescat.cat/pub/?id=aec&n=507&lang=en>.
- [45] Institut d'Estadística de Catalunya, *Population on 1 January. By sex. 2015.* [online]. 2015. [cit. 2015-7-27]. Dostupné z:<http://www.idescat.cat/economia/inec?tc=3&id=8750&lang=en>
- [46] Institut d'Estadística de Catalunya, *Production of electrical energy* [online]. 2015. [cit. 2015-7-27]. Dostupné z:<http://www.idescat.cat/pub/?id=aec&n=500&lang=en>.
- [47] Institut d'Estadística de Catalunya, *Unemployed persons and unemployment rate. By age group and sex.* [online]. 2015. [cit. 2015-7-27]. Dostupné z:<http://www.idescat.cat/economia/inec?tc=3&id=5704&lang=en&dt=201400&x=9&y=15>.
- [48] Instituto Nacional de Estadística. [online]. ©2015. [cit. 2015-7-27]. Dostupné z:<http://www.ine.es/>.
- [49] LEPIČ, Martin. *Geografické a socioekonomické aspekty separatismu ve Španělsku.* [pdf] Praha, 2012, 141 s. Dostupné z: <https://is.cuni.cz/webapps/zzp/download/120085302/?lang=cs>.

- [50] Raileurope, a*VE Train*. [online]. ©2015 [cit. 2015-7-27]. Dostupné z:<http://www.raileurope.com/european-trains/ave/how-to-book.html>.
- [51] SLÁDKOVÁ, Tereza. *Katalánsko a snaha o nezávislost: faktory ovlivňující separatismus Katalánců*. [pdf] 2014, 63 s. Dostupné z: <http://kulturnistudia.cz/wp-content/uploads/2014/06/Katal%C3%A1nsko-a-snaha-o-nez%C3%A1vislost-faktory-ovliv%C5%88uj%C3%ADc%C3%AD-separatismus-Katal%C3%A1nc%C5%AF.pdf>.
- [52] TGV-france-spain [online]. 2015 [cit. 2015-7-27]. Dostupné z:<http://tgv-france-spain.uk.voyages-sncf.com/en/>.
- [53] The British Broadcasting Corporation, *Catalonia profile – Overview*. [online]. ©2015 [cit. 2015-7-27]. Dostupné z:<http://www.bbc.co.uk/news/world-europe-20345071>
- [54] The British Broadcasting Corporation, *Catalonia profile – Timeline*. [online]. ©2015 [cit. 2015-7-27]. Dostupné z:<http://www.bbc.co.uk/news/world-europe-20345073>
- [55] The British Broadcasting Corporation, *Catalonia vote: 80% back independence – officials*. [online]. ©2015 [cit. 2015-7-27]. Dostupné z:<http://www.bbc.co.uk/news/world-europe-29982960>
- [56] The British Broadcasting Corporation, *Spain country profile: Overview* [online]. ©2015 [cit. 2015-7-27]. Dostupné z:<http://www.bbc.com/news/world-europe-17941641>.
- [57] Velvyslanectví ČR v Madridu, *Katalánsko*. [pdf]. Madrid, 2014. Dostupné z: http://www.mzv.cz/madrid/cz/obchod_a_ekonomika/obchod_cr_s_autonomnimi_oblastmi/katalansko/index.html.

7.3 Seznam obrázků

Obrázek 1 : Poloha Katalánska

Zdroj: Folsom, *Barcelona - Cataluna 2011*. [online]. ©2008 [cit. 2015-7-27]. Dostupné z: <http://folsom.euweb.cz/barcelona11/obsah.htm>.

Obrázek 2: Park Güell

Zdroj: autorka

Obrázek 3: Lloret de Mar

Zdroj: autorka

Obrázek 4: Všudypřítomné katalánské vlajky za nezávislost

Zdroj: Šlajchrtová, Lidovky, *Jsem pro Katalánsko! ale jen naoko, ukázalo kontroverzní hlasování*. [online]. 2014 [cit. 2015-7-27]. Dostupné z: http://www.lidovky.cz/jsem-pro-katalansko-ale-jen-naoko-ukazalo-kontroverzni-hlasovani-p9a-/zpravy-svet.aspx?c=A141110_165954_ln_zahranici_msl.

Obrázek 5: Jedna z demonstrací za nezávislost Katalánska

Zdroj: Marlez, Globalresearch, *The Catalonia Independence Referendum: Political Crisis of Spain* [online]. ©2014 [cit. 2015-7-27]. Dostupné z: <http://www.globalresearch.ca/the-catalonia-independence-referendum-political-crisis-of-spain/5412305>.

7.4 Seznam grafů

Graf 1: Obeznamenost se současnou politickou situací v Katalánsku

Zdroj: Vlastní zpracování

Graf 2 : percepce rozdílu mezi kulturou Katalánska a zbytkem Španělska

Zdroj: Vlastní zpracování

Graf 3 : percepce polické situace v Katalánsku

Zdroj: Vlastní zpracování

Graf 4: Názor na oddělení Katalánska od Španělska

Zdroj: Vlastní zpracování

Graf 5: Vnímání turistů z ostatních částí Španělska

Zdroj: Vlastní zpracování

Graf 6: názor na oddělení Katalánska od Španělska

Zdroj: Vlastní zpracování

8 Přílohy

8.1 Dotazník pro českou veřejnost

Možnosti turismu a rekreace v Katalánsku ve vztahu k současné politické situaci - zkušenosti a představy

- 1) Jakého jste pohlaví?
  - a. Muž
  - b. Žena

- 2) Kolik je vám let?...

- 3) Jaký je váš stav?
  - a. Student
  - b. Pracující
  - c. Nezaměstnaný

- 4) Víte, kde se Katalánsko nachází?
  - a. Ano
  - b. Ne

- 5) Jste obeznámen/a se současnou politickou situací v Katalánsku?
  - a. Ne
  - b. Pokud ano, co o ní víte?....
  - c. Ne, vím jen o situaci ve Španělsku jako celku, a to....

- 6) Navštívil/a jste již někdy Katalánsko?
  - a. Ne
  - b. Pokud ano, které lokality?....

- 7) Jakým způsobem jste cestoval/a?
  - a. Po vlastní ose
  - b. Nákupem zájezdu

8) Pokud jste Katalánsko již nenavštívil/a, přemýšlíte o jeho návštěvě v budoucnu?

- a. Ano
- b. Ne
- c. Zdůvodněte prosím, svůj názor....

9) Jaké aspekty dovolené jste zvažoval/a před cestou do Katalánska?

Zaškrtněte příslušnou váhu daného aspektu (1 – nejmenší důležitost, 5 – největší důležitost)

	Nezvažoval/a	1	2	3	4	5
Příroda a krajina						
Klid, odpočinek						
Zábava, kulturní zařízení						
Památky, historie						
Dopravní dostupnost						
Kultura, mentalita obyvatel						
Bezpečnost						
Ekonomická situace v destinaci						
Politická situace v destinaci						
Cenová hladina						
Nabídka služeb						

10) Jaký druh dovolené preferujete? (i více možností)

- a. Aktivní dovolená, turistika, sport
- b. Odpočinek, pobytová rekreace

c. Kultura, památky, architektura

11) Navštívil/a jste již někdy jiné části Španělska?

- a. Ne
- b. Pokud ano, které lokality?....

12) Pociťoval/a jste při návštěvě Katalánska rozdíl mezi tamní a španělskou kulturou?

- a. Ne, žádný rozdíl jsem nepostřehl/a.
- b. Pokud ano, jaké jsou vaše postřehy?....

13) Jak jste vnímal/a tamní politickou situaci? Konkrétně myšlenku katalánského patriotismu a touhu po odtržení od zbytku Španělska.

Zaškrtněte příslušnou odpověď

Nevnímal/a.	
Vnímal/a, ale jen okrajově, nezajímalo mě to.	
Vnímal/a a líbila se mi.	
Vnímal/a a sympatizuji s ní.	
Vnímal/a ale považuji ji za zbytečnou.	
Vnímal/a a zásadně s ní nesouhlasím.	

14) Pokud jste politickou situaci vnímal/a, k jakému závěru jste došel/došla?

- a. Destinace mě svojí kulturou zaujala a ráda bych se vrátil/a zpět.
- b. Tamní politická situace mě obtěžovala, a proto se již zpět nevrátím.

8.2 Dotazník pro Španěly/Katalánce

1) Jakého jste pohlaví?

- a. Muž
- b. Žena

- 2) Kolik je vám let?....

- 3) Jaký je váš stav?
  - a. Student
  - b. Pracující
  - c. Nezaměstnaný

- 4) V které části Španělska žijete? Kde jste se narodil? Pokud jste změnil bydliště, uveďte prosím obě části země.

- 5) Jezdíte pravidelně na dovolenou?
  - a. Ano, alespoň 1x ročně.
  - b. Ano, ale nepravidelně.
  - c. Ne, nejezdím, protože....

Část určená pouze pro Katalánce

- 6) Ve které provincii žijete?
  - a. Barcelona
  - b. Tarragona
  - c. Girona
  - d. Lleida

- 7) Upřednostňujete dovolenou v Katalánsku či dalších částech Španělska nebo v zahraničí?
  - a. Ano, jedině v Katalánsku.
  - b. Ne, rád pojedu jinam do Španělska.
  - c. Ne, rád se podívám do zahraničí.

- 8) Jaký je Váš názor na oddělení Katalánska od zbytku Španělského království?
  - a. Souhlasím, protože....
  - b. Nesouhlasím, protože...

- 9) Jak vnímáte turisty z ostatních částí Španělska?
- a. Nevnímám žádný rozdíl.
  - b. Vítám je, protože...
  - c. Nevidím je rád, protože...

Část určená pro obyvatele ostatních částí Španělska

- 6) Jel byste nebo jezdíte na dovolenou do Katalánska?
- a. Ano, proč ne?
  - b. Ano, je to má oblíbená destinace, protože...
  - c. Ne, tato destinace mě nezajímá.
  - d. Ne, Katalánsko nemám rád, protože...
- 7) Jaký je Váš názor na oddělení Katalánska od zbytku Španělského království?
- a. Souhlasím, protože....
  - b. Nesouhlasím, protože...

8.2.1.1 Dotazník v originálním znění (španělsky)

Ocio y turismo en Cataluña sobre el tema político actual

- 1) Cual es tu sexo?
- a. Hombre
  - b. Mujer
- 2) Que edad tienes?
- 3) Cual es tu ocupación?
- a. Estudiante
  - b. Empleado
  - c. Desempleado
- 4) En que parte de España vives? Donde naciste? Si viviste en diferentes sitios, por favor, escribe cada uno de ellos.

5) Marchas de vacaciones regularmente?

- a. Si, una como mínimo al año.
- b. Si, pero no muy a menudo.
- c. No, porque....

Si tu eres de Cataluña

6) En que provincia vives?

- a. Barcelona
- b. Tarragona
- c. Girona
- d. Lleida

7) Prefieres ir de vacaciones por Cataluña, España o al extranjero?

- a. Solo en Cataluña.
- b. Me gusta visitar otros lugares también de España.
- c. Prefiero ir al extranjero.

8) Cual es tu opinión de que Cataluña quiera separarse del resto de España?

- a. Estoy de acuerdo, porque...
- b. No estoy de acuerdo, porque...
- c. Por qué?

9) Que piensas sobre los turistas que van de otras partes de España?

- a. No veo la diferencia
- b. Son bienvenidos, porque...
- c. No me gustan, porque...

Si tu no vives en Cataluña

10) Te gustaría visitar Cataluña?

- a. Si, porque no?
- b. Si, es mi destino favorito porque...
- c. No me interesa ahora mismo
- d. No, no me gusta Cataluña porque

11) Cual es tu opinión de que Cataluña quiera separarse del resto de España?

- a. Estoy de acuerdo, porque...
- b. No estoy de acuerdo, porque...

8.3 Slovní odpovědi na některé otázky dotazníků

Dotazník pro českou veřejnost

Ot. č. 5 – obeznámenost se současnou politickou situací v Katalánsku

1. Katalánci chtějí samostatnost a nezávislost na Španělsku. Podařilo se jim získat některé pravomoci.
2. Velké množství Katalánců touží po nezávislosti na Španělsku z ekonomických i národnostních důvodů.
3. Z posledních zpráv si pamatuji, že bylo zrušeno referendum o nezávislosti, podzim 2014.
4. Katalánsko se chce osamostatnit. Katalánci tvrdí, že nejsou Španělé. Je zakázána Corrida.
5. Myšlenky odtržení od Španělska a snaha o získání autonomie.
6. Vysoká nezaměstnanost a další ekonomické problémy.
7. Katalánsko se chce oddělit od Španělska.
8. Chtějí se osamostatnit.
9. Barca nemá ráda Madrid.
10. Katalánsko je díky turismu velmi bohatý region - v nevýhodě oproti chudým regionům, protože je "živí".
11. Katalánci se snaží o autonomii už řadu let. Poslední desetiletí je však situace napjatější.
12. autonomní region Španělska, předseda vlády artur Mas, referendum o nezávislosti, atd.
13. je zde národnostní menšina, která se chce odtrhnout od Španělska, jsou tam nepokoje
14. Nevím, zda již proběhlo referendum za osamostatnění Katalánska od Španělska
15. Katalánsko usiluje o odtržení se od Španělska, chce být samostatné

16. Víím, že Katalánci usilují o samostatnost, samostatný stát.
17. Požadavek na osamostatnění, občasná demonstrace.
18. Rádi by samostatnost nebo aspoň více autonomie.
19. Tak Katalánsko se snaží oddělit od Španělska.
20. Katalánsko se chce osamostatnit.
21. Katalánsko usiluje o autonomii.
22. Katalánci se chtějí separovat.
23. separatistické tendence
24. Chtějí se osamostatnit.
25. Snaha o samostatnost
26. snaha o samostatnost
27. Chtějí odtržení

Ot. č. 8 – budoucí návštěva Katalánska

1. Byla jsem v jiných částech Španělska a moc se mi tam líbilo, tak bych ráda prozkoumala i další části.
2. Ještě jsem tam vše neviděla (ale život je krátký, a jsou i jiná zajímavá místa, která chci vidět).
3. Prozatím jsem o této lokalitě nepřemýšlela, nezavrhují, ale nejdřív chci navštívit jiná místa.
4. Katalánsko je krásná země, ale mě zaujaly jiné destinace, například Černá Hora, Řecko.
5. Nejdřív procestovat ČR. Pak se podívat na východ (Rusko, Finsko). Pak se uvidí.
6. Určitě někdy v budoucnu ano, určitě to je krásná oblast, kterou jsem ještě nepoznala.
7. Na světě je tolik krásných míst. a toto je blízko na letadlo a daleko na auto.
8. Již jsme tam byli 16x, je tam krásně, ale už by to chtělo zase něco jiného.
9. Ráda poznám další části Španělska, které jsem v minulosti nenavštívila
10. Raději cestuji do vysokých hor a málo turisticky známých států.
11. Možná, objevovat svět je krásné, tak proč se tam nepodívat :)
12. Je to blízko, tak proč ne?
13. Nikdy mě nenapadlo tam vycestovat, lákají mě jiné destinace.

14. Chtěla bych se podívat do Barcelony, krásná příroda, památky.
15. Dle Vašeho tématu BP, to asi nebude ideální destinace.
16. Nemám o něm takové povědomí, zda by stálo za dovolenou.
17. Zatím jsem nepřišla na nic, co bych tam měla vidět.
18. Ráda bych procestovala co nejvíce koutů světa.
19. Chtěla bych navštívit Španělsko obecně.
20. Ráda cestuji. Nádherná příroda, památky.
21. Do Barcelony a Calelly jedu za dva týdny.
22. nerad cestuji, stačí mi to v práci
23. Je to dost daleko na cestu autem, ale pořád nejbliž ve Španělsku.
24. zatím ne, preferuji jiné lokality
25. láká mě způsob života a krajina
26. proč, chci vidět všechno
27. tato země mě ničím nepřitahuje
28. toužím po návštěvě Barcelony
29. nezajímavá destinace
30. cestuji raději po ČR
31. Lákají mě tamní hory
32. Už jsem tam byl
33. Barcelona, moře
34. cestuji po ČR
35. Rád projíždím Evropu autem, tak se tam určitě rád podívám.
36. Navštívila
37. Slyšela jsem na Barcelonu a okolí jenom samou chválu, žádné starosti, pěkné hotely, pláže, dobré lety z Prahy, takže proč ne.
38. Zatím ne

Dotazník pro Španěly/Katalánce

Část určená pro Katalánce

Ot. č. 8 – názor na oddělení Katalánska od Španělska

1. La autodeterminación del pueblo catalán es necesaria pero no de la mano de las élites capitalistas.
2. Cataluña ha sido maltratada e ignorada por España durante generaciones.
3. La gente debe ser libre para decidir lo que quiere.
4. Pagariamos menos impuestos.
5. En realidad me da Ital.

Ot. č. 9 – vnímání turistů z ostatních částí Španělska

1. Todo el mundo tiene derecho a visitar cualquier parte del mundo.
2. Todos son bienvenidos mientras se comporten cívicamente

Část určená pro obyvatele ostatních částí Španělska

Ot. č. 6 – dovolená v Katalánsku

1. Es España, pero a veces, allí, no lo parece. Se utiliza el catalán también con turistas (españoles).
2. Tiene zonas naturales muy bonitas y tengo algunos amigos por allí. Y Portaventura.
3. No quieren ser españa pero quieren aprovecharse del turismo español.
4. Prefiero un país de habla inglesa.

Ot. č. 7 - názor na oddělení Katalánska od Španělska

1. España es un país unico, no son diferentes pequeños países. además economicamente es un suicidio.
2. Son españoles muy a pesar suyo
3. Sería más perjudicial que beneficioso, sobre todo al principio, como rehacer un país desde cero.
4. Porque somos todos más bonicos juntos.
5. Me es indiferente, allá ellos
6. Creo que a todos nos conviene estar unidos y apoyarnos unos a otros en vez de intentar hundirnos

7. Tienen derecho a decidirlo ellos
8. La unión hace la fuerza
9. No lo veo lógico ni útil. Sin embargo, creo que tienen derecho a decidirlo
10. Pienso que ambas partes tienen pensamientos equivocados el uno del otro

8.4 Zadání k závěrečné práci

Univerzita Hradec Králové
Fakulta informatiky a managementu
Akademický rok: 2014/2015

Studijní program: Ekonomika a management
Forma: Prezenční
Obor/komb.: Management cestovního ruchu - anglický jazyk
(mcr-p-a)

Podklad pro zadání BAKALÁŘSKÉ práce studenta

PŘEDKLÁDÁ:	ADRESA	OSOBNÍ ČÍSLO
Andřelová Kristýna	Chuchelna 320, Chuchelna	I1101455

TÉMA ČESKY:

Možnosti turismu a rekreace v Katalánsku ve vztahu k současné politické situaci

NÁZEV ANGLICKY:

Possibilities of tourism and recreation in Catalonia, considering current political situation

VEDOUcí PRÁCE:

doc. PaedDr. Jiří Štyrský, CSc. - KRRCR

ZÁSADY PRO VYPRACOVÁNÍ:

osnova

- Úvod
  - Cíle a metodika
  - Bližší rozvedení cíle práce včetně hypotéz
  - Postup ověřování hypotéz včetně metodik vlastního výzkumu
- Literární rešerše
- Teoretická část
  - Východiska v praktické části a v řešení hypotéz
  - Teoretická východiska klíčové pojmy
- Hlavní část
  - Informační minimum
  - Praktická část
  - Časový harmonogram prací
- Doporučení a závěry
- Seznam literatury
- Přílohy

SEZNAM DOPORUČENÉ LITERATURY:

Podpis studenta:

Andřelová

Datum:

22.6.2015

Podpis vedoucího práce:

J. Štyrský

Datum:

22.6.2015